

Definisjoner, steinaldernomenklatur, VM, V03 (August 2012)

Endringer i V03: Endret beskrivelse for 0815, Enkel skafthullkølle

01 - Avslag og flekker

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

011 - Flekke

Et avlangt avslag hvor lengden er lengre enn 2xbredden ($L \geq 2B$).

"Minst 2/3 av sidekantene skal være tilnærmet parallelle og/eller rettlinjede. En eller flere rygger løper tilnærmet parallelt med sidekantene."

Kryss av i fragmentfeltet om flekken ikke er hel; proximal (slagbuleenden), medial (midtfragment) eller distal (delen hvor flekken ender naturlig) (se Helskog et al. s. 12-13).

Hvis mulig, beskriv hvilken type kjerne flekken er slått fra (ensidig med en eller to plattformer, konisk/håndtakskjerne, sylindrisk eller bipolar).

Metriske kriterier: $L \geq 2B$

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

14

0111 - Makroflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om flekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0112 - Medioflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om flekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: Bredde 8 - 12 mm.

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0113 - Mikroflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om flekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder, men særlig i MM og SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

14

012 - Avslag

"Et avslag er et steinartefakt hvor én av sidene er dannet med ett slag."

Lengden er mindre enn 2xbredden ($L \leq 2B$).

"Forsiden har enten rester av kjernens naturlige overflate, og/eller avspaltningssarr etter tidligere slåtte avslag. Baksiden er den som sist løsnet fra kjernen og er avslagets største spalteflate. Hele avslag har som regel slagbule på baksiden."

Metriske kriterier: $L \leq 2B$

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

12

0121 - Makroavslag

Se overkategori og metriske kriterier.

Lengde mindre enn 2xbredde ($L \leq 2B$).

Alle avslag som er større enn en kvadrat på 4x4 cm.

Metriske kriterier: Avslaget > 4x4 cm.

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01211 - Makroavslag med bruksspor

Se overkategori og metriske kriterier.

Bruksspor: Uregelmessige avspaltninger som opptrer på en egg eller kant. Avspaltningene opptrer ofte på både forsiden og baksiden av den aktuelle eggen.

Metriske kriterier: Avslaget > 4x4 cm.

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0122 - Medioavslag

Se overkategori og metriske kriterier.

Lengde mindre enn 2xbredde ($L \leq 2B$).

Alle avslag som er mindre enn en kvadrat på 4x4 cm, samt større enn en kvadrat på 1x1 cm.

Metriske kriterier: Avslaget > 1x1 cm og < 4x4 cm.

Periode: Steinialder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01221 - Medioavslag med bruksspor

Se overkategori og metriske kriterier.

Bruksspor: Uregelmessige avspaltninger som opptrer på en egg eller kant. Avspaltningene opptrer ofte på både forsiden og baksiden av den aktuelle eggen.

Metriske kriterier: Avslaget > 1x1 cm og < 4x4 cm.

Periode: Steinialder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0123 - Mikroavslag

Se overkategori og metriske kriterier.

Lengde mindre enn 2xbredde ($L < 2B$).

Alle avslag som er mindre enn en kvadrat 1x1 cm.

Metriske kriterier: Avslag < 1x1 cm.

Periode: Steinialder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01231 - Mikroavslag med bruksspor

Se overkategori og metriske kriterier.

Bruksspor: Uregelmessige avspaltninger som opptrer på en egg eller kant. Avspaltningene opptrer ofte på både forsiden og baksiden av den aktuelle eggen.

Metriske kriterier: Avslaget < 1x1 cm.

Periode: Steinialder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0124 - Fragment

Helskog: Fragmenter av avslag. Dette er avslag hvor enten distal- eller proksimalenden eller begge, er fjernet. Deles opp i proximalfragmenter, midtfragmenter og distalfragmenter.

Ballin: Stykker, hvis største diameter er > enn 10 mm, som ikke kan identifiseres som kjerne- eller avslagsfragmenter. Ofte vil det dreie seg om stykker med irregulære brudd, frostskafer eller ildskjøring. Hvis vi bruker Ballin må vi presisere at alt skal ha tegn på å ha vært slått. Her legges ikke strandflint og udefinerbare vannrullede stykker.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	12	2
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	10	

01241 - Fragment med bruksspor

Se fragment.

Bruksspor: Uregelmessige avspaltninger som opptrer på en egg eller kant. Avspaltningene opptrer ofte på både forsiden og baksiden av den aktuelle eggen.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

013 - Diagnostisk avslag

I denne sammenheng brukes "diagnostisk avslag" om avslag som har spesielle trekk det kan gi forskjellig informasjon i en forskningssammenheng.

Noen av disse avslagene kommer fra gjenstander man kan plassere innen en viss periode.

Metriske kriterier:

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

0130 - Cortexflekke

En cortexflekke er en flekke hvor en side av ryggen på dorsalsiden er dekket av et kalklag som kalles cortex. Lengden på flekken skal være større enn 2xbredden.

En cortexflekke vil vanligvis være en av de første flekkene som er slått etter preparering av en kjerne.

Beskriv om det er en makro-, medio- eller mikroflekke.

Metriske kriterier: $L > 2B$

Periode: Steinialder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

0131 - Flekkelignende avslag

"Flekkelignende avslag har største lengdeutstrekning tilnærmet parallelt med slagretningen. Lengden er større enn 2xbredden. Men sammenlignet med en flekke, har mindre enn 2/3 (men mer enn 1/3) av avslaget tilnærmet parallele/rettlinjede sidekanter. Lengste avspaltningsarr løper tilnærmet parallelt med slagretningen."

Beskriv om den er av makro, medio eller mikro størrelse.

Metriske kriterier: L > 2B

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	14-16	15
		15

0132 - Hengselflekk

"Et feilprodukt, hvor avspaltningen er stoppet og "løpt ut" i utide. Flekken får derved ikke den planlagte lengde, og feilen gjør det vanskelig å slå nye flekker av kjernen."

En hengselflekk gjenkjennes av en konveks avslutning i distalenden.

"Kan forveksles med knekkede flekker."

Da flekken har løpt ut for tidlig, vil ikke det ikke være krav om at lengden skal være større enn 2xbredden.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	54-55	6
		6

0133 - Flateretusjeringsavslag

Avslag fra produksjon av flateretusjerte gjenstander. Må ikke forveksles med et avslag slått av en flateretusjert gjenstand.

Flateretusjerte gjenstander er laget med pressteknikk, hvor avslagene produseres fra press mot steinen med et spisst håndholdt redskap.

For at det skal kalles et flateretusjeringsavslag, skal bredden på avslaget være mindre enn 1 cm, samt vinkelen mellom "plattformresten" og overflaten er spiss - mellom 15° - 0°(Helskog et al). Et annet karakteristisk trekk ved et flateretusjeringsavslag at de er tynne og de får en "leppe" som står litt ut mellom presspunktet og ventralsiden (se for eksempel Eriksen s. 39 fig 3, eller s. 42 fig 5D).

Metriske kriterier: B < 1 cm.

Periode: SN/EBA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	23	
Eriksen, Berit Valentin 2000: Flintstudier. En håndbog i systematiske analyser af flintinventarer.	46	
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	36-37	14c

0134 - Avslag av slipt gjenstand

Et avslag som er slått av en ukjent slipt gjenstand.
Det skal være en slipt overflate på hele eller deler av avslagets dorsalside.
Beskriv om avslaget er makro, medio eller mikro.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder, med hovedvekt på yngre steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0135 - Avslag av flateretusjert gjenstand

Et avslag som er slått av en ukjent flateretusjert gjenstand.
Det må være spor etter flateretusjering på avslagets dorsalside.

Metriske kriterier:

Periode: SN/EBA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0136 - Avslag fra skraperproduksjon

Se underkategori.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01361 - Skrapereggoppskjerping

Et avslag med rest av en skraperegg.
En skraperegg er en konveks retusjert kant, hvor retusjen er mer eller mindre regelmessig, samt fra steil til veldig steil. Eggen er ofte slitt.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0137 - Avslag fra økseproduksjon

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01371 - Kantavslag fra skiveøksproduksjon

Avfallsprodukt fra kanthugging av en skiveøks. Avslagene er slått fra skivens forside. De er oftest brede og vingeformet, og har ofte en rest av skiveflaten i distalenden.

Om man har en skiveøks tilgjengelig kan man "teste" avslagene ved å legge de inntil sidekanten til øksen. Om skiveflateresten i distalenden passer noenlunde med skiveflaten til øksen, er det sannsynlig et kantavslag.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TM, men forekommer i MM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	94-95	43B (133)

01372 - Eggoppskjerpingsavslag av skive-/kjerneøks

Avslag man slår av eggen til en skive-/kjerneøks for å få en ny og skarpere egg.

Bestemmelsen kan være litt vanskelig, da det er forskjellige måter å skjærpe eggen på. En mulighet er å slå eggen fra siden. Da får man et avlangt tresidet avslag med en rygg som ligger nærmest ved siden av den ene sidekanten. Ryggen er den originale eggen til øksen, og man har rester av skiveflaten på den smaleste siden av ryggen (om den er fra skiveøks). Ryggen (den originale eggen) vil ofte ha kraftige bruksskader, men dette er ikke alltid tilfelle da det hender seg at man må slå av flere avslag for å få den rette eggen man er ute etter.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TM, men forekommer i MM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	98, 100	45D (143)
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	95	43D (134)

0138 - Stikkelavslag

Avfallsprodukt fra stikkelproduksjon (se 07 Stikler).

En stikkel er et avslag, flekke eller kjerne hvor den opprinnelige skarpe eggen er fjernet med et stikkelslag slått fra et passende hjørne av stykket.

Stikkelavslagene varierer i form, da det var vanlig å slå flere stikkelavslag etter hverandre.

De første (primære) stikkelavslag ligner ofte en mikroflekk med høy rygg og skarpt tresidig tverrsnitt. Før stikkelslaget kan kanten på primærgjenstanden være jevnet med en lederetusj. Sekundære stikkelavslag, som man får ved en oppskjerpning, vil gjerne ha et firkantet tverrsnitt, da den skarpe kanten allerede er fjernet med det primære stikkelslaget. Dvs. at man kan se rester etter det første stikkelslaget på avslagets forside.

Katalogiseres på underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Hele mesolitikum, med hovedvekt på TM og MM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	70-71	31 (53)

01381 - Stikkelslag med lederygg

Et stikkelavslag hvor den skarpe kanten på primerartefakten er retusjert. Dette for å sikre et jevnt og rett forløp av stikkelslaget. Retusjen vil ligge langs ryggen på stikkelavslaget.

Kan forveksles med en ryggflekke.

Metriske kriterier:

Periode: Hele mesolitikum, med hovedvekt på TM og MM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

01382 - Stikkelslag

Stikkelavslag uten lederygg, samt sekundære stikkelslag.

Metriske kriterier:

Periode: Hele mesolitikum, med hovedvekt på TM og MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0139 - Mikrostikkel

En mikrostikkel er et avfallsprodukt fra fremstillingen av mikrolitter og andre prosjektiler. Det er to typer; odd- og tangemikrostikkel. Når man skal lage et prosjektil av en flekke er det vanlig å fjerne ene enden av flekken (ofte proksimalenden), samtidig som man får en spiss på prosjektilet. Denne teknikken kalles mikrostikkelteknikk, og restproduktet vil være en (odd)mikrostikkel.

Det man gjør er at man retusjerer inn et hakk i siden av flekken, og så knekker man flekken i hakket på skrå slik at den resterende delen av flekken blir spiss.

For å lage en tange retusjerer man et hakk på hver side av flekken, og knekker deretter tangemikrostikkelen av. Oddmikrostikkelen vil ha en konkav retusj inn på den ene siden, og en liten knekkflate (mikrostikkelfasett) som går i motgående retning på den andre sidekanten og baksiden.

Tangemikrostikkelen har en konkav retusj gående inn mot midten på begge sider, samt en liten fasett mellom disse.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig i TM, men forekommer også i MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

83, 88

37 (105)

01391 - Oddmikrostikkel

Oddmikrostikkelen vil ha en konkav retusj inn på den ene siden, og en liten knekkflate (mikrostikkelfasett) som går i motgående retning på den andre sidekanten og ventralsiden.

Metriske kriterier:

Periode: TM og MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

83, 88

37 (105)

01392 - Tangemikrostikkel

Tangemikrostikkelen har en konkav retusj gående inn mot midten på begge sider, samt en liten knekkflate (fasett) mellom disse.

Metriske kriterier:

Periode: TM og MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Fuglestvedt, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi. Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upubl. PhD

85

3.5

01393 - Oddoppeskjerping

Når et prosjektil er skadet i odden er det mulig å bruke mikrostikkelteknikken til å skjerpe opp odden igjen. Da retusjerer man et lite hakk mot odden på den eksisterende retusjen, og knekker så av en liten del av odden. Restproduktet er en oddoppskjerping, og de er små og vanskelige å få øye på. Kriteriene er at de skal ha spor av retusj og ha en mikrostikkelfasett. De kan se ut som små vridde avslag.

Metriske kriterier:

Periode: TM og MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01394 - Mikrostikkel med feilbrudd

Når oddmikrostikkelfasetten enten er gått rett av eller den går i samme retning som retusjen.

Metriske kriterier:

Periode: TM og MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

01395 - Ubestembar mikrostikkelteknikk

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

02 - Kjerner, kjernefragment og prepareringsavslag

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

021 - Kjerne

"En kjerne er en steinartefakt som har minst tre avspalningsarr etter avslag/flekker/flekkelignende avslag. Minst to av arrene skal berøre hverandre, og alle arrene skal være konkave i slagbuleenden. Plattformkjerne: hvor avspalningene er slått fra en tildannet noenlunde jevn spalteflate."

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

16-17

0211 - Konisk kjerne

"En konisk kjerne er en plattformkjerne med én plattform hvorfra det er slått flekker eller flekkelignende avslag rundt hele plattformkanten. Formen er tilnærmet konisk."

Det er ikke alltid at de er slått rundt hele plattformen.

Beskriv om det er en mikroflekkkjerne.

Metriske kriterier:

Periode: Mesolitikum. Konisk mikroflekkkjerne: MM og SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

19

0212 - Kjølfornet kjerne

"En kjølfornet kjerne er en plattformkjerne med én avlang plattform. Plattformen er stykkets største positive spalteflate. Tilhugging av foregått langs mer enn to sider av plattformkanten. Det er ikke slått flekker eller flekkelignende avslag av kjernen."

Er tidligere kalt "kjølskraper".

Metriske kriterier:

Periode: MM og SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

19

0213 - Håndtakskjerne

"En håndtakskjerne er en plattformkjerne med én avlang plattform. Plattformen er stykkets største spalteflate. Tilhugging har foregått langs mer enn to sider av plattformkanten. I en eller begge kortsider er det avspaltningssarr etter mikroflekker."

Metriske kriterier:

Periode: MM og SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

19

0214 - Ensidig kjerne

"En ensidig kjerne er en plattformkjerne hvor vinkelen mellom plattformen og avspaltningssarrne er $< 90^\circ$, og hvor det er slått avslag/flekker/flekkelignende avslag fra én halvdel av plattformkanten."

De ensidige kjernene kan ha én plattform eller to motstående plattformer.

Ensidige kjerner med spiss avspaltningssvinkel ($70-80^\circ$) er tidligere kalt "høvelskraper".

Katalogiseres på underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Fra hele steinalder, men ensidige kjerner med spiss avspaltningssvinkel ($70-80^\circ$) hører hovedsakelig hjemme i TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Bjerck, H. B. 1983: Kronologisk fordeling av mesolitiske element i Vest- og Midt-Norge. Upublisert magistergradsavhandling. Historisk museum, Universitetet i Bergen.

120

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

19 - 20.

02141 - Ensidig kjerne med en plattform

"En ensidig kjerne med en plattform er en plattformkjerne hvor vinkelen mellom plattformen og avspaltningsarrane er $< 90^\circ$, og hvor det fra én plattform er slått avslag/flekker/flekkelignende avslag fra én halvdel av plattformkanten."

Metriske kriterier:

Periode: Fra hele steinalder, men ensidige kjerner med spiss avspaltningsvinkel ($70-80^\circ$) hører hovedsakelig hjemme i TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

19

02142 - Ensidig kjerne med flere plattformer

"En ensidig kjerne med to eller flere plattformer er en plattformkjerne hvor vinkelen mellom plattformene og avspaltningsarrane er $< 90^\circ$, og hvor det er slått avslag/flekker/flekkelignende avslag fra tilsvarende halvdel av plattformkanten."

Metriske kriterier:

Periode: Fra hele steinalder, men ensidige kjerner med spiss avspaltningsvinkel ($70-80^\circ$) hører hovedsakelig hjemme i TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

20

0215 - Sylindrisk kjerne

En sylindrisk kjerne er en plattformkjerne med to motstående plattformer. Fra hver plattform er det utspaltet minst to flekker. Kjernens form er tilnærmet sylindrisk.

Slagretningen identifiseres ved bølgeringene i arrane.

Avspaltningsvinkelen er tilnærmet 90° og de er flersidig slått.

Beskriv om det er en sylindrisk mikroflekkekjerne.

Metriske kriterier:

Periode: Neolitikum, med hovedvekt på TN og MN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

20.

0216 - Bipolar kjerne

En bipolar kjerne er en kjerne hvor alle avspalningsarr løper fra to motstående ender. Endene mangler plattformer, men er preget av knusespor i stedet. Knusesporene kommer av av stykket er slått mellom en ambolt og en slagstein/hammer. Omriset er ofte rektangulært og lengdesnittet spissovalt til rundt. Men det må understrekes at bipolare kjerner har en stor variasjonsbredde, alt etter utgangspunkt og stadium. En bipolar kjerne kan også ha vært vendt under produksjon, slik at det kan forekomme både tre og fire knuserygger.

Motgående avspalningsarr, som identifiseres ved bølgeringer, samt knusespor kjennetegner kjernen.

Metriske kriterier:

Periode: Brukt gjennom hele steinalder, men man kan se en merkbar større bruk i SM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	21	

0217 - Diskosformet kjerne

Også kalt rundkjerne/knute.

Helskog et al.: "Typen er vanskelig å definere, men karakteriseres dels ved den runde formen, dels ved slagteknikken, som gir arr etter brede, ovale til runde avslag (skiver). Avslagene er slått fra mange forskjellige steder på kjernen."

Bjerck et. al.: "En kjerne hvor det er slått avslag rundt hele kanten på begge sider av kjernen, slik at avspalningskanten får et bølgeformet preg og tverrsnittet er spissovalt."

Metriske kriterier:

Periode: TM (tidlig MM).

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.	458-459	3.607

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	21	10e
--	----	-----

0218 - Ubestemt kjerne

En ubestemt kjerne er en kjerne som ikke har trekk som gjør at den havner under de foregående kjernetypene (0211-0217). Den skal likevel ha minimum tre negative avspalninger, hvorav to skal berøre hverandre.

Katalogiseres på underkategoriene:

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

02181 - Ubestemt kjerne med en plattform

En ubestemt kjerne med en plattform er en kjerne som ikke har trekk som gjør at den havner under de foregående kjernetypene (0211-0217). Den skal likevel ha én plattform hvorav minimum tre negative avspalninger er slått fra og to skal berøre hverandre.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

02182 - Ubestemt kjerne med flere plattformer

En ubestemt kjerne med flere plattformer er en kjerne som ikke har trekk som gjør at den havner under de foregående kjernetypene (0211-0217). Den skal likevel ha minimum tre negative avspaltninger, hvorav to skal berøre hverandre. Avspaltningene kan være slått fra flere plattformer.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

02183 - Ubestemt mikroflekkekjerne med en plattform

En ubestemt mikroflekkekjerne med en plattform er en kjerne som ikke har trekk som gjør at den havner under de foregående kjernetypene (0211-0217). Den skal ha én plattform hvorav minimum tre negative mikroflekkeavspaltninger er slått , hvorav to skal berøre hverandre.

Metriske kriterier:

Periode: MM og SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0219 - Forarbeide til kjerne

Kan forenklet defineres som en mellomting mellom en knoll (181) og en kjerne (021).

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

022 - Kjernefragment

Et fragment av en kjerne.

"Det er imidlertid vanskelig å sette entydige skiller mellom kjernefragmenter og kjerneavslag på den ene side og kjerner og avslag på den andre, idet ethvert avslag også kan beskrives som del av en kjerne. Ofte har imidlertid et kjernefragment en større del av plattformen bevart enn et vanlig avslag."

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

21-22

0221 - Bipolart kjernefragment

Et fragment av en bipolar kjerne. Disse kan ha en veldig uregelmessig utforming. Noen kan ha knekt på midten, slik at man kun har en side med knusespor. Andre har spaltet på langs; har knusespor i begge endene, men har spaltet seg opp slik at den ikke lenger har den karakteristiske formen som en bipolar kjerne har. Det er i dette tilfelle viktig at det kun er negative avspaltninger på stykket. Om den har en positiv spalteflate (slagbule) defineres den som et avslag.

Metriske kriterier:

Periode: Brukt gjennom hele steinalder, men man kan se en merkbar større bruk i SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0222 - Plattformkjernefragment

Et kjernefragment med en større rest av plattformen.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0223 - Overløpen flekke

"Et feilprodukt, hvor avspaltningen er "løpt over", så flekken har tatt med seg bunnen av kjernen. Opptrer ofte i sammenheng med bruk av koniske kjerner."

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder. Om den er fra en konisk kjerne; Mesolitikum, eller konisk mikroflekkekjerne; MM/SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

54-55

5

0224 - Ubestemt kjernefragment

Et fragment av ikke-spesiferbar kjerne. Kan et fragment identifiseres som en spesiell kjernetype, katalogiseres den som denne.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

13

023 - Prepareringsavslag

"Avslag (og flekker) som stammer fra preparering av kjernen før og under primærproduksjon." Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

10

0231 - Ryggflekke

"Flekker (eller flekkelignende avslag) med en forside som er kjennetegnet ved en langsgående rygg (lederygg) som er dannet ved avspaltninger vinkelrett på slagretningen."

Inndeles etter metriske kriterier, se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

11d

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

10

1.1

02311 - Ryggmakroflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om ryggflekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: L > 2xB
B > 12 mm.

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

02312 - Ryggmedioflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om ryggflekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: L > 2xB
B = 8 - 12 mm.

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

02313 - Ryggmikroflekk

Se overkategori og metriske kriterier.

Kryss av i fragmentfeltet om ryggflekken ikke er hel; proximal, medial eller distal.

Metriske kriterier: L > 2xB
B < 8 mm.

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0232 - Plattformavslag

Avslag som er avspaltet parallellt med plattformflaten. Hensikten med disse har primært vært å justere slagvinkelen. Det skal være spor etter negative slagbuler langs kanten av avslaget. De vanlige plattformavslag finnes i to former; dels komplette plattformskiver (skiveformet) og dels mindre komplette plattformavslag (vingeformet). Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	58	15
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.		11a
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	10	1.2

02321 - Skiveformet

Et plattformavslag fra en kjerne med tilnærmet rund plattform, hvor man har slått av hele toppen av kjernen i ett slag (se for eksempel Helskog et al. 1976: fig. 7b).

Avslaget skal ha rester av negative slagbuler rundt hele/tilnærmet hele stykket.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.		7b
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	58	15

02322 - Vingeformet

Et plattformavslag fra hvor man har forsøkt å rette opp plattformvinkelen med flere slag (se for eksempel Helskog et al. 1976: fig. 7a).

Avslaget skal ha rester av negative slagbuler på deler av kanten.

Det er ikke alltid avslagene er "vingeformet".

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.		7a

0233 - Flekkefront

Et avslag som fjerner et større parti av en kjernes avspaltningsfront med hensikt til å gjenopprette denne. Skjer oftest når en serie hengselavslag har "gnaget" dype sår i avspaltningsfronten eller for å justere slagvinkelen.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	60	23
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	10	

03 - Økser og meisler

Se underkategorier

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

031 - Øks

En øks har en eggbredde på 3 cm eller mer.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03101 - Kjerneøks

Overflaten på de fleste kjerneøkser er dekket med negative slagbuler og avslagstrykk. Kjerneøkser kan lages av avslag/skiver, av forkastede kjerner, eller de kan være oppskjerpede/modifiserte skiveøkser. Ofte kan kjerner med ekstra spiss avspaltningvinkel være vanskelige å skille fra kjerneøkser. Om kjerneøkser er laget på et avslag, kan ikke rester av overflaten av avslaget være del av kanten eller eggen på øksa. I det omvendte tilfellet blir redskapen klassifisert som skiveøks. Kanten på kjerneøkser må være lagd ved fjerning av kanten og/eller fjerning av kanten mot nakken.

Nøstvet-økser er også rent teknisk kjerneøkser, se nr 03114.

I. Fuglestvedt mener at kjerneøkser med få unntak kan kategoriseres som Lerbergsøkser, se nr 031011.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: TM/MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Fuglestvedt, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi. Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upubl. PhD

90-93

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

98

Andersson, S., Cullberg, C., Rex, K. & Wigforss, J. 1975: Sorteringsschema för kärn- och skivvyxor av flinta. Antikvarisk arkiv 58, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Uddevalla.

12-15

031011 - Lerbergøks

Lerbergøksen er en kjerneøks, preget av avspaltningssarr etter flekker i to motsatte retninger. Undersiden er tilvirket ved flatehugging. I sideperspektiv har eggen en meget karakteristisk svakt konkav hvelving.

Kjerneøkser kan ifølge Fuglestvedt med få unntak kategoriseres som Lerbergsøkser.

Metriske kriterier:

Periode: Tidligmesolitikum

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Fuglestvedt, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi. Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upubl. PhD

92-93

03102 - Skiveøks

Skiveøksten dannes med utgangspunkt i et stort avslag, også kalt skive. Øksen tildannes ved hugging av sidekantene, og flatehugging (oftest bare på den ene overflaten). Noen deler av skivens positive spalteflate må være en del av kanten eller eggen.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: TM, mulig inn i MM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	94-96	
Fuglestvedt, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi. Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upubl. PhD	90-92	
Bjerck, H. B. et. al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.	556	
Andersson, S., Cullberg, C., Rex, K. & Wigforss, J. 1975: Sorteringsschema för kärn- och skivvyxor av flinta. Antikvarisk arkiv 58, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Uddevalla.	17-18	

03103 - Spissnakket flintøks

Slipt flintøks med avrundet egg og spissovalt tverrsnitt. Bredest ved eggpartiet og smalner av mot en mer eller mindre spiss nakke. Hugget med tosidig teknikk, kan ha både spissovalt og firesidig tverrsnitt.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: TN.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	16-17	
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	103-104	

03104 - Tynnakkert flintøks

Flintøks med rektangulært tverrsnitt, og lett hvelvede bred- og smalsider. Nakkebredden er over 4 cm, og nakketykkelsen er på mindre enn 40% av nakkebredden.

De fleste eksemplarer er slipt over det hele, bortsett fra nakken som gjerne er skarp, og der sporene etter tilhuggingen framdeles er synlige.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer
Nakkebredden er over 4 cm,
og nakketykkelsen er på
mindre enn 40% av
nakkebredden.

Periode: TN/MNa.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	105-110	
Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	17-21	
Malmer, M.P. 1962: Jungneolitische Studien. Acta archaeologica Lundensia. Series in 8° / [published by the Institute of Archaeology, University of Lund (Lunds universitets historiska museum)].	410-420	

03105 - Tykknakket flintøks

Flintøks med rektangulært tverrsnitt. Nakkebredden er mindre enn 4 cm, og nakketykkelsen er over 40% av nakkebredden. Eggen kan være rett, tverr eller hul.

De tykknakkede flintøksene knyttes til siste fase av Traktbegerkultur (MNa) og til Stridsøkskultur (MNb). Det er mulig, men meget vanskelig å skille mellom de to typene. Det er ikke nødvendig å gjøre det i en katalogiserings-situasjon.

Tykknakket flintøks tilhørende Traktbegerkultur: Smal- og bredsider regelmessig tilhugget til plane flater som møtes i rette vinkler. Godt slipt, ikke bare på eggen, men også på midtpartiet og på nakken. Smalsidevinkel større enn 8 grader.

Tykknakket flintøks tilhørende Stridsøkskultur: Generelt uregelmessig tilhugget. Ingen av sidene danner plane flater, bredsidene er deriomto mer eller midre hvlevede. Mest sliping ved eggpartiet, uslipte smalsider. Smalsidevinkel mindre enn 8 grader.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer
Nakkebredden er mindre enn 4 cm, og nakketykkelsen er over 40% av nakkebredden.

Periode: MN

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

111-112

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

17-21

03106 - Tynnbladet flintøks

Tynnbladete flintøkser har en maks tykkelse på 2 cm, og en bredde på minst 3 cm. Firesidig tverrsnitt, generelt meget godt slipt både på bred- og smalsider. Finnes både med hul, tverr og rett egg.

Metriske kriterier:

Periode: Mellomneolitikum B

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Berg, E. 1986: De neolitiske flintøksene i Vest-Norge. Typologisk/kronologisk inndeling. Bakgrunnen for øksenenes oppkomst, og forholdet til de lokale tradisjonene. Upubl. Hovedfagsavhandling i arkeologi, Universitetet i Bergen

Malmer, M. P. 1975: Stridsyxekulturen i Sverige och Norge. Lund : LiberLäromedel.

76-77

03107 - Bredegget flintøks

Tykknakka flintøks (rektangulært tverrsnitt og nakke, nakkebredden mindre enn 4 cm, og nakketykkelsen er over 40% av nakkebredden) med markert utsvungne egghjørner. Begge egghjørnene må ha utsving.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

115

Hinsch, E. 1956: Yngre steinalders stridsøkskulturer i Norge. Universitetet i Bergen årbok 1954. Historisk- antikvarisk rekke.

137

Berg, E. 1986: De neolitiske flintøksene i Vest-Norge. Typologisk/kronologisk inndeling. Bakgrunnen for øksenes oppkomst, og forholdet til de lokale tradisjonene. Upubl. Hovedfagsavhandling i arkeologi, Universitetet i Bergen

257

03108 - Tosidig flintøks

Flintøks med spissovalt tverrsnitt. Slipingen er oftest avgrenset til eggen. Nakken er gjerne spiss. Slått med tosidig teknikk.

Metriske kriterier:

Periode: Senneolitikum

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Berg, E. 1986: De neolitiske flintøksene i Vest-Norge. Typologisk/kronologisk inndeling. Bakgrunnen for øksenes oppkomst, og forholdet til de lokale tradisjonene. Upubl. Hovedfagsavhandling i arkeologi, Universitetet i Bergen

39

Mjærum, A. 2004: Å gi øksene liv. Et biografisk perspektiv på slipte flintøkser fra sørøstnorsk tidlig- og mellomneolitikum. Upubl. Hovedfagsoppgave i nordisk arkeologi, Universitetet i Oslo

03109 - Tosidig bergartsøks

Bergartsøks med spissovalt tverrsnitt. Slått med tosidig teknikk (se Mjærum for beskrivelse av teknikken), men uten tilslippte smalsider. Kan være lett slipt på kroppen, eggen er alltid slipt.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM-SM-N.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Mjærum, A. 2004: Å gi øksene liv. Et biografisk perspektiv på slipte flintøkser fra sørøstnorsk tidlig- og mellomneolitikum. Upubl. Hovedfagsoppgave i nordisk arkeologi, Universitetet i Oslo

031091 - Flatoval tosidig øks

Økser med et noe tilfeldig utseende, som opptrer sammen med trinnøkser. De er svært vanlige på mellom- og senmesolittiske boplasser.

Gjerland (1984) skiller ut tre ulike typer av disse: langoval øks, flatoval øks og flatsidig meisel. Andre samler disse tre under betegnelsen "tosidig øks".

I rapporten fra Skatestraumen kaller man denne gruppen for "tosidig flatoval øks".

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM-SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøksar. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.

41

Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen.

289-290

031092 - Flat rundegget øks

- SLETT?

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:Sidetall:Figur:**03110 - Fasettert bergartsøks**

Bergartsøks av ikke bestembar type, hvor økseskroppen er preget av at den er fasett-slipt.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: N.

Referanse:Sidetall:Figur:**031101 - Sandshamnøks**

Øksen har flat underside, og en høy, fasettert forside som gir et triangulært eller trapesoedrisk tverrsnitt. Parallele sidekanter. Eggen er alltid tverr, og slipt til fra forsiden. Gjerne meget godt slipt. Ofte laget i mørke, tunge, finkornede bergarter som f.eks basalt.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MNb-SN.

Referanse:Sidetall:Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

44

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

27

03111 - Firesidig bergartsøks

Slipt bergartsøks. Firesidig tilsier at det er slipt på smalsider på øksen. Ikke en egen type; se underkategorier.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: N.

Referanse:Sidetall:Figur:**031111 - Vespestadøks**

Slipt over det hele, som regel i fasetter. En eller to av bredsidene er sterkt velvet, smalsidene avrundet og lite distinkte. Eggflaten er buet, eggen tverr. Tydelig tilslipt eggfasett. Største tykkelse er alltid tilsvarende eller større enn halvparten av største bredde, lengden er mindre enn 12 cm. Kan forenklet beskrives som en slags mellomting mellom en trinnøks og en neolitisk øks med smalsider.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer
Lengde mindre enn 12 cm

Periode: TN

Referanse:Sidetall:Figur:

Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøksar. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.

Nærøy, A.J. 1993: Chronological and Technological Changes in Western Norway 6000-3800 BP. Acta Archaeologica, vol. 63, 1992, s. 77-95.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen. 40

031112 - Vestlandsøks

Øksa karakteriseres av et mer eller mindre skarpt firesidig tverrsnitt. Eggflaten er tvert avsluttet, ryggflaten noe hvelvet. Øksa er som regel godt slipt, men det kan stå igjen huggearr. Tverr egg, tydelig tilslippt eggfasett (ofte litt skjev).

Brøgger deler øksene i tre typer; A, B og C. A og B er ganske like, type C skiller seg ut ved at den er over 12 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MN (type C mulig inn i SN)

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen. 41-42

Nærøy, A.J. 1993: Chronological and Technological Changes in Western Norway 6000-3800 BP. Acta Archaeologica, vol. 63, 1992, s. 77-95.

Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøksar. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.

031113 - Tykknakket retteget øks

Også kalt tykknakket bergartsøks. Bergartsøks med rektangulært tverrsnitt. Nakkebredden er mindre enn 4 cm, nakketykkelsen er over 40% av nakkebredden. Smalsidene og/eller bredsidene er gjerne lett hvelvet, kantene svakt rundet. Øksene er hovedsakelig retteget, eggflaten er alltid mer eller mindre konveks uten tydelige avgrensninger mot nakken. Tverr og hul egg forekommer på oppslippte økser. Knyttes til stridsøkskultur.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer
Nakkebredden er mindre enn 4 cm, nakketykkelsen er over 40% av nakkebredden.

Periode: MNb

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen. 46-47

Hinsch, E. 1956: Yngre steinalders stridsøkskulturer i Norge. Universitetet i Bergen årbok 1954. Historisk- antikvarisk rekke. 166

Malmer, M. P. 1975: Stridsyxekulturen i Sverige och Norge. Lund : LiberLäromedel. 86

03112 - Trinnøks

Bergartsøks uten skafthull, med rundt eller rundovalt tverrsnitt midt på kroppen. Økse kroppens form skyldes primært prikkhugging eller sliping. Spor etter primærtilhogning er synlig i større eller mindre grad på slipte økser. Nakken kan være butt eller spiss (se underkategorier). Eggen er slipt, og kan være rett eller tverr.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM/SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

24-26

Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøksar. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.

17-22

031121 - Spissnakket trinnøks

Trinnøks med spiss nakke.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM/SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

031122 - Buttnakket trinnøks

Trinnøks med butt nakke.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM/SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

031123 - Flatoval trinnøks

Trinnøks med flatovalt tverrsnitt.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MM/SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøksar. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.

24

03113 - Huløks

Huløks er ikke en egen økse-type - se underkategorier

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

031131 - Rektangulær huløks

For å skille den rektangulære huløksa fra andre firesidige hulslipte økser, benyttes følgende kriterier: Hulslipt tverr egg, sliping kan være begrenset til eggen, men når ofte helt til nakken. Distinkte smalsider og et helt eller delvis rektangulært tverrsnitt. Bred- og smalsidene er plane og svakt hvelvede. Øksene er jevnbrede eller svakt avsmalende mot nakken.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: MNb/SN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjerland, B. 1988: Stildrag ved vestnorske bergartsøkser. Arkeologiske skrifter 4: Festskrift til Anders Hagen. Universitetet i Bergen, s. 214-224.	36	

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	62ff	
--	------	--

031132 - Oval huløks

Også kalt huløks med ovalt tverrsnitt. Bergartsøks. Brøgger (1909:79) skiller denne typen fra den rektangulære ved at den er slankere, har rundere tverrsnitt og som regel spiss nakke. Øksene er som regel godt slipt. Eggen er hul.

Metriske kriterier: Eggbredde: 3 cm eller mer

Periode: SN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske steinalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.	79	

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	34ff	
--	------	--

Myklevoll, L.B.H. 1997: Bergartsøkser i Nord-Norge : forslag til klassifisering, kronologi og tolkning. Hovedoppgave i arkeologi - Universitetet i Tromsø	24-27	
---	-------	--

03114 - Nøstvetøks

Nøstvetøksa er en kjerneøks i bergart, som i sin mest karakteristiske form har et tilnærmet tresidig tverrsnitt. Formen på tverrsnittene gir nøstvetøksene relativt plane undersider og høye, tilnærmet hvelvede oversider. Eggen er utpreget tverr, og eggpartiet er slipt.

Metriske kriterier:

Periode: Senmesolitikum

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Jakslund, L. 2005: Hvorfor så mange økser? En tolkning av funnene fra den klassiske Nøstvetboplussen i Ås, Akershus. Hovedoppgave i arkeologi, Universitetet i Oslo.	40	
--	----	--

03115 - Stridsøks

Bergartsøkser med skafthull som antas å ikke ha fungert som arbeidsøkser. Se underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode: N

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

031151 - Mangelantøks

Stridsøkser som etterligner mellomeuropeiske kobberøkser. Som regel butt nakke og utsvinget egg. Karakteristisk er tilstedeværelsen av innslippte furer og etterligninger av støperender. Tverrsnittet er polygonalt.

Metriske kriterier:

Periode: TN

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

29-30

031152 - Dobbeltegget øks

Stridsøkser, hvor eggen og nakken kan være like, men nakken er ofte mer eller mindre stump. Øksene er stort sett symmetriske, både vertikalt og horisontalt, og høyden ved skafthullet er mindre enn ved både egg og nakke.

Metriske kriterier:

Periode: MNa

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

30-32

Ebbesen, K. 1975: Die jüngere Trichterbeckerkultur auf den dänischen Inseln.
Arkæologiske Studier. Vol. II, s. 175 - 186.

172ff

031153 - Båtøks (svensk-norsk stridsøks)

Båtøks er benevnelsen på stridsøksene som tilhører den svensk-norske stridsøkskulturen.

Metriske kriterier:

Periode: MNb

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Hinsch, E. 1956: Yngre steinalders stridsøkskulturer i Norge. Universitetet i Bergen årbok 1954. Historisk- antikvarisk rekke.

Malmer, M. P. 1975: Stridsyxekulturen i Sverige och Norge. Lund :
LiberLäromedel.

Malmer, M.P. 1962: Jungneolitische Studien. Acta archaeologica Lundensia.
Series in 8° / [published by the Institute of Archaeology, University of Lund
(Lunds universitets historiska museum)].

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

33-35

031154 - Enkeltgravsstridsøks

Enkeltgravs-stridsøkser er stridsøkser som tilhører den danske stridsøkskulturen.

Metriske kriterier:

Periode: Mellomneolitikum B

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 32-33
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

Glob, P.V. 1945: Studier over den jyske enkeltgravskultur. Aarbøger for nordisk Oldkyndighet og Historie 1944. 13-64

03116 - Enkel skafthulløks

Einar Østmo (1977) definerer enkle skafthulløkser som eneggede, rettegede økser av stein med skafthull.

Metriske kriterier:

Periode: SN/EBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Østmo, E. 1975: Enkle skafthulløkser fra Østfold - forsøk på typologisk og kronologisk analyse. Avhandling for magistergraden i nordisk arkeologi ved Universitetet i Oslo.

03117 - Nakkebøyd øks

Øksene ble først gruppert av Glob (1938:56), siden av Marstrander (1983:58).
Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Glob, P.V. 1938: Stenredskaper fra Bronzealderen. I : Winther, J., Norling-Christensen, H. og Glob, P.V. (red): Winther-Festskrift. Til Købman Jens Winther paa 75-Aarsdagen. Munksgaard. 56

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 37-38
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146. 58

031171 - Nakkebøyd øks med skafthull

Nakkebøyd øks med skafthull. Marstrandens type E

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Glob, P.V. 1938: Stenredskaper fra Bronzealderen. I : Winther, J., Norling-Christensen, H. og Glob, P.V. (red): Winther-Festskrift. Til Købman Jens Winther paa 75-Aarsdagen. Munksgaard.

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 37-38
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

031172 - Nakkebøyd øks med skaftfure

Nakkebøyd øks med skaftfure. Marstrandens type F

Metriske kriterier:

Periode: BA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

Glob, P.V. 1938: Stenredskaper fra Bronzealderen. I : Winther, J., Norling-Christensen, H. og Glob, P.V. (red): Winther-Festskrift. Til Kjøbman Jens Winther paa 75-Aarsdagen. Munksgaard.

03118 - Nakketappøks

Øksene ble først gruppert av Glob (1938:56), siden av Marstrander (1983:58).
Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Glob, P.V. 1938: Stenredskaper fra Bronzealderen. I : Winther, J., Norling-Christensen, H. og Glob, P.V. (red): Winther-Festskrift. Til Kjøbman Jens Winther paa 75-Aarsdagen. Munksgaard. 56

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146. 58

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996. 37-38

031181 - Marstrander type A

Nakketappøks med rektangulært tverrsnitt med sylindrisk nakketapp.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

031182 - Marstrander type B

Nakketappøks med rektangulært tverrsnitt med avrundet nakketapp.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

031183 - Marstrander type C

Nakketappøks med rombisk tverrsnitt med avrundet nakketapp.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

031184 - Marstrander type D

Nakketappøks med rombisk tverrsnitt og kantet nakketapp.

Metriske kriterier:

Periode: YBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Marstrander, S. 1983: Porfyr- og nakkebøyde økser som indikator for bosetning og sosiale strukturer i Norges yngre bronsealder. Varia; 9. Universitetets Oldsaksamling, s. 57-146.

03119 - Ubestemt skaftfureøks

Bergartsøks med skaftfure som ikke kan plasseres under de foregående typene.

Metriske kriterier:

Periode: BA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03120 - Ubestemt skafhulløks

Bergartsøks med skafhull som ikke kan plasseres under de foregående typene.

Metriske kriterier:

Periode: SN/EBA

Referanse:

Sidetall:

Figur:

032 - Meisel

En meisel har en bredde over eggen som er under 3 cm. Se underkategorier.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Malmer, M.P. 1962: Jungneolitische Studien. Acta archaeologica Lundensia. Series in 8° / [published by the Institute of Archaeology, University of Lund (Lunds universitets historiska museum)].

367

0321 - Kjernemeisel

Som kjerneøks, men med en eggbredde på under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: TM/MM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03211 - Lerbergmeisel

Som en Lerbergsøks, men med en eggbredde under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: TM/MM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0322 - Skivemeisel

Som en skiveøks, men med en eggbredde under 3 cm

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: TM/MM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0323 - Firesidig flintmeisel

Flintmeisel med firesidig tverrsnitt. Ingen spesifikk type, se underkategori.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03231 - Smalmeisel

Firesidig meisel. Største absolutte bredde må ikke overstige 3 cm, og smalsidevinkelen må ikke være mer enn 3 grader (se f.eks Ballin s. 16 for hvordan smalsidevinkel måles).

Variant 1: hulegg

Variant 2: tverregg uten hulsliping

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

24

Malmer, M.P. 1962: Jungneolitische Studien. Acta archaeologica Lundensia. Series in 8° / [published by the Institute of Archaeology, University of Lund (Lunds universitets historiska museum)

367, 423

0324 - Tosidig bergartsmeisel

Som tosidig bergartsøks, men med en eggbredde under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03241 - Flatoval tosidig meisel

Som en flatoval tosidig øks, med en eggbredde under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: MM-SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03242 - Flatoval rundegget meisel

SLETT??

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0325 - Firesidig bergartsmeisel

Bergartsmeisel med firesidig tverrsnitt. Ingen spesifikk type, se underkategorier

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03251 - Vespestadmeisel

Som en Vespestadøks, men med en eggbredde under 3 cm

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: TN

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03252 - Vestlandsmeisel

Som en Vestlandsøks, men med en eggbredde under 3 cm

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: MNb

Referanse:

Sidetall:

Figur:

03253 - Smalmeisel

Firesidig bergartsmeisel. Største absolutte bredde må ikke overstige 3 cm, og smalsidevinkelen må ikke være mer enn 3 grader (se f.eks Ballin s. 16 for hvordan smalsidevinkel måles).

Variant 1: hulegg

Variant 2: tverregg uten hulsliping

Metriske kriterier: Største absolutte bredde må ikke overstige 3 cm, og smalsidevinkelen må ikke være mer enn 3 grader.

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

27

Malmer, M.P. 1962: Jungneolitische Studien. Acta archaeologica Lundensia. Series in 8° / [published by the Institute of Archaeology, University of Lund (Lunds universitets historiska museu

561

0326 - Trinnmeisel

Som en trinnøks, men med en eggbredde under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: MM/SM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0327 - Hulmeisel

Som rektangulær og oval huløks, men med en eggbredde under 3 cm.

Metriske kriterier: Eggbredde: under 3 cm

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

033 - Fragment av ubestemt øks / meisel

Fragment av øks/meisel av ubestemt type. Om fragmentet er fra en kjent type, katalogiseres det som denne.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

04 - Dolker, kniver, sigder og skjæreredskaper

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

041 - Dolk

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0411 - Flateretusjert dolk

"Tynne, flateretusjerte flintblad med eller uten (kun eldre type I-dolker) avsatt skaft (Lomborg 1973)."
Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: Type I-V: SN, Type VI: EBA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

43

04111 - Lomborg type I

"Lansettfomet dolk uten eller med svakt markert feste, som har noenlunde samme tykkelse som bladet.
Kan deles inn i typene IA-E (Lomborg 1973)."
Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: SN

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

43-44

23.1

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

127-129

209-213

04112 - Lomborg type II

"Dolk med lansettformet blad og tydelig fortykket, likt eller avsmalnende skaft med spissovalt eller ovalt tverrsnitt; skaftets bredde er større enn dets tykkelse, men ikke mer enn dobbelt så stor.
Kan deles inn i typene IIA-B (Lomborg 1973)."
Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: SN

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

128-129

214-215

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

43-44

23.2

04113 - Lomborg type III

"Dolk med tilnærmet likt skaft, som ikke utvides mot skaftenden og som har rombisk, avrundet rombisk eller rektangulært tverrsnitt. Bladet er lansettformet.

Kan deles inn i typene IIIA-F (Lomborg 1973)."

Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: SN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	43-44	23.3
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	130-131	216-221

04114 - Lomborg type IV

"Dolk med utvidet skaftende og rombisk, avrundet trekantet eller rektangulært tverrsnitt på grepet. Bladets største bredde ligger nær overgangen til håndtaket.

Kan deles inn i typene IVA-F (Lomborg 1973)."

Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: SN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	132-133	222-227
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	43-44	23.4

04115 - Lomborg type V

"Dolk med utvidet skaftende og spissovalt tverrsnitt på grepet. Bladets største bredde ligger nær overgangen til håndtaket. Midtsømmer forekommer ikke, men en del dolker har sømmer langs håndtakets sider og ofte langs den ene eller begge kantene til skaftenden.

Kan deles inn i typene VA-B (Lomborg 1973)."

Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: SN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	133-134	228-229
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	43-44	23.5

04116 - Lomborg type VI

"Dolk med spissovalt eller ovalt tverrsnitt på skaftet, som ikke utvides mot den avrundede skaftenden. Bladets største bredde ligger nær håndtaket.

Kan deles inn i typene VIA-C (Lomborg 1973)."

Hovedsakelig i flint.

Metriske kriterier:

Periode: EBA

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	134	230-231

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	43-44	23.6
--	-------	------

04117 - Dolkstav

"Lange, slanke, flatehuggede våpenspisser, som antagelig har vært innsatt vinkelrett i et skaft og benyttet som huggvåpen. Bladet kan være symmetrisk eller krummet, og ha enten avrundet eller rett/skrå avskåret nakke. Tverrsnittet er spissovalt, og de kan ha slipning vad spissen eller på bredsidene, spesielt i nakkeenden."
Også kalt dolkøks.

"I forhold til dolkene er tverrsnittet relativt tykt, som antagelig skyldes at dolkstavene var en type huggvåpen, som måtte ha et relativt tykt tverrsnitt for å være holdbare."
Er ikke så vanlige å finne i dette museumsområdet.

Metriske kriterier:

Periode: TN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	45-46	24.3
--	-------	------

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	123-124	200-203
---	---------	---------

04118 - Omhugget dolk

En dolk som er omhugget til det ugjenkjennelige (umulig å gjenkjenne type).
Om det er mulig å gjenkjenne type, skal den legges under denne.

Metriske kriterier:

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

04119 - Annen flateretusjert dolk

Flateretusjerte dolker som ikke kan plasseres under Lomborgs typer.
For eksempel flintdolk med skuldre, krumsverd, flinteggsverd og kortsverd.

Metriske kriterier:

Periode: EBA

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	134-135	232-235
---	---------	---------

042 - Sigd

"Halvmåneformede, flateretusjerte stykker med enten svakt konvekst, rett eller konkavt eggparti. De kan både være symmetriske og asymmetriske."

"På eggen kan det ofte være en skinnende polering, kalt gloss, som er oppstått under høsting av korn og andre kiselholdige gressarter."

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: SN-EBA

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	138-139	243-248
---	---------	---------

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 45 25.1
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

0421 - Symmetrisk sigd

En sigd hvor det er noenlunde like langt til begge endene fra toppen av den konvekse buen.
Beskriv om eggen er svakt konveks, rett eller konkav, evt. om eggen er tannet, og om det er spor etter gloss.

Metriske kriterier:

Periode: SN-EBA

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	138-139	244-246

0422 - Asymmetrisk sigd

En sigd hvor avstanden til begge endene fra toppen av den konvekse buen er ulik.
Beskriv om eggen er svakt konveks, rett eller konkav, evt om eggen er tannet, og om det er spor etter gloss.

Metriske kriterier:

Periode: SN-EBA

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	138-139	243

043 - Kniv

"Kniv er noe man har holdt i hånden som har vært brukt til å skjære gjennom eller å stikke i et bløtere materiale enn kniven."

En kniv kan ha et skaft i samme materiale som bladet, eller den kan ha vært skjeflet med et organisk materiale, slik at vi kun finner selve bladet.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Søborg, H. C. 1986: Skiferkniver sør for polarsirkelen i Norge. En analyse av attributter, typer og geografisk fordeling med bakgrunn i det fennoskandinaviske skiferkompleks. Upublisert magistergradsavhandling i arkeologi. Universitetet i Bergen.	14	

0431 - Eneget skiferkniv

Slipt kniv med skaft og én egg i skifer.

Deles inn i tre hovedkategorier (Søborg 1986):

Smalbladet (tidligere kalt flensekniv).

Bredbladet (tidligere kalt flensekniv).

Kortbladet (tidligere kalt støvelfomet kniv).

Beskriv gjerne formen på kniven og skaftet (skaftenden; se fig. 6), overgangen mellom skaft og blad (fig. 7), om kniven har fasettering (fig. 8) og eventuell dekor.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN og MN, men kan opptre i SM-kontekster. De kortbladede (støvelformede) er vanligere senere; SN-EBA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Sjøborg, H. C. 1986: Skiferkniver sør for polarsirkelen i Norge. En analyse av attributter, typer og geografisk fordeling med bakgrunn i det fennoskandinaviske skiferkompleks. Upublisert magistergradsavhandling i arkeologi. Universitetet i Bergen.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

71

42.1-3

0432 - Tveegget skiferkniv

Slipt kniv med skaft og to egger i skifer.

Deles inn i tre hovedkategorier (Sjøborg 1986):

Asymmetrisk tveegget (tidligere kalt bananformet).

Tilnærmet symmetrisk (tidligere kalt bananformet).

Fullt symmetrisk (tidligere kalt dolk).

Beskriv gjerne formen på kniven og skaftet (skaftenden; se fig. 6), overgangen mellom skaft og blad (fig. 7), om kniven har fasettering (fig. 8), tverrsnitt (s. 35-36) og eventuell dekor.

Metriske kriterier:

Periode: Vanligst i TN og MN, men kan opptre i SM-kontekster.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Sjøborg, H. C. 1986: Skiferkniver sør for polarsirkelen i Norge. En analyse av attributter, typer og geografisk fordeling med bakgrunn i det fennoskandinaviske skiferkompleks. Upublisert magistergradsavhandling i arkeologi. Universitetet i Bergen.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

71

42.4-6

0433 - Miniaturskiferkniv

Skiferkniv hvor det største målet er mindre enn 7 cm.

Det største målet er lengden mellom de punktene som er lengst fra hverandre, som oftest odd og skaftende.

Beskriv om det er en enegget eller tveegget kniv, og eventuell undertype om det er mulig å fastslå.

Beskriv også formen på kniven og skaftet (skaftenden; se fig. 6), overgangen mellom skaft og blad (fig. 7), om kniven har fasettering (fig. 8), tverrsnitt (s. 35-36) og eventuell dekor.

Metriske kriterier: $L < 7$ cm.

Periode: Hovedsakelig i TN-MN, men kan opptre i SM. Kortbladet enegget kniv kan også opptre i SN-EBA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Sjøborg, H. C. 1986: Skiferkniver sør for polarsirkelen i Norge. En analyse av attributter, typer og geografisk fordeling med bakgrunn i det fennoskandinaviske skiferkompleks. Upublisert magistergradsavhandling i arkeologi. Universitetet i Bergen.

47

6-8

0434 - Annen skiferkniv

Skiferkniv som har annen form enn eneggede eller tveeggede skiferkniver.

Ubestemte fragmenter av skiferkniver.

Metriske kriterier:

Periode: Yngre steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0435 - Platekniv

"Platekniver må betraktes som en fellesbetegnelse for kniver av til dels ulik utforming og ulikt råstoff. De er flate og ofte slipt på overflaten, og har som regel en eller flere slipte eller tilhuggede egger. Mens hovedvekten er produsert i en relativt hard og tett sandstein, finnes det varianter som tenderer mot skifer, men som likevel ikke kan vurderes som skiferkniver." Enkelte platekniver er produsert av kasserte/oppbrukte slipeplater.

Ofte er det kun fragmenter igjen av plateknivene.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig i SM (visse unntak/regionale forskjeller).

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 580

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996. 47

04351 - Halvmåneformet med rettslipt egg

En tynn plate med konveks utforming på ryggen, ofte tilhugget. Eggen er slipt rett, slik at platekniven får en form nærmest som en halv måne/sirkel.

Metriske kriterier:

Periode: I Vestnorge finnes plateknivene med rett egg i MNb-kontekster (Skatestraumen). Dette var ikke tilfelle ved Ormen-Lange prosjektet på Aukra, der antas det at også denne type platekniv hører hjemme i SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 580

Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen. 149 112

04352 - Uregelmessig med konkavslipt egg

En tynn plate med en konkavt (innbuet) slipt egg.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 580

04353 - Platekniv med tilhugd egg

En tynn plate med en tilhugd og ikke slipt egg.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 580

04354 - Ubestemt platekniv

Platekniver av annen type enn de foregående.

Tynne platefragmenter med antydning til slipt eller tilslått egg, og som man ikke kan plassere under de foregående typene.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0436 - Flateretusjert kniv

Et flateretusjert redskap med skjærefunksjon.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

04361 - Flateretusjert matkniv

Tynne, flateretusjerte flintblad med bred grepende og en spiss som er bredere enn spissen på dolker. De har ofte spor etter oppskjerping.

De deles inn i tre underkategorier A-C (se Ballin).

De er veldig sjeldne.

Metriske kriterier:

Periode: Usikker datering, men antas å tilhøre begynnelsen av dolktid i Danmark. Dvs. beg. av SN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.

45-46

24.4

Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

124-125

205-207

0437 - Flekkekniv

Kniv laget av en flekke.

Flekkekniv behøver strengt tatt ikke videre tildannelse for å skjære, men en del flekker brukt som kniver har likevel blitt formet videre, enten ved retusjering eller knekking.

For å ikke blande dem med andre lignende redskaper laget av flekker (for eksempel lansettmikrolitt) er det viktig at det er bruksskader langs eggen.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

62

04371 - Skrå enderetusj

"En flekkekniv som har en rettlinjert retusj som står skrått på flekkens lengdeakse."

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

35

30c

04372 - Skråbuert enderetusj

"En flekkekniv med konveks retusj som står skrått på flekkens lengdeakse."

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

63-65

32

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

35

30b

04373 - Flekkekniv på brudd

En flekkekniv som i stedet for å ha en skrå retusj er brukket i enden. Kan sammenlignes med en moderne tapetkniv, hvor man knekker av en ny del når kniven begynner å bli sløv. Bruddflaten kan være fra tilnærmet rett på til skrå på flekkens lengderetning.

Små medialfragmenter av flekker kan være avknekkede deler fra en flekkekniv om de har bruksskader på egg og/eller i hjørnet mellom brudd og egg.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

04374 - Annen flekkekniv

Alle flekkekniver som ikke kan katalogiseres som de andre underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0438 - Avslagskniv

Et retusjert eller tilhugget avslag med skjærefunksjon.

Metriske kriterier:

Periode: Steinialder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

04381 - Konveks retusj og skarp sidekant

"Avslag med en god skjærekant (egg), der motstående kant har en retusjert buet rygg."

Den buede siden er ofte relativt tykk.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.

62

30

04382 - Annen avlagskniv

Her går avlagskniver som ikke har konveks retusj, samt tilhuggede avlagskniver. Må være formet ved retusjering og/eller tilhugging, og ha bruksskader på eggen.

Retusj: avspaltningenes bredde mindre enn 1 cm.

Tilhugging: avspaltningenes bredde større enn 1 cm.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0439 - Ubestemt bergartskniv

Kniver man ikke kan plassere på de andre underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

05 - Spisser

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

051 - Pilspiss

Pilspisser som har fungert som odd på en pil som brukes på en bue.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

47

05101 - Tangespiss

"Spisser med en tange som prinsipielt er framstilt ved retusjering av to sidekanter. I sjeldne tilfeller kan den ene siden av tangen utgjøre et naturlig innhakk. Tangens overgang til bladet markeres av mer eller mindre tydlige skuldre."

Spissene kan ha kantretusj på bladkanten eller ved odden.

Metriske kriterier:

Periode: Spisser som er laget med mikrostikkelteknikk kan dateres til TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

49

051011 - Tangespiss med odd i proksimalenden

Tangespiss av flekke.

Proksimalenden av flekken er fjernet med mikrostikkelteknikk, slik at man får en spiss og tynn odd.

Tosidig retusjert tange med mer eller mindre tydlige skuldre i distalenden.

Metriske kriterier:

Periode: Spisser som er laget med mikrostikkelteknikk kan dateres til TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

051012 - Tangespiss med odd i distalenden

Tangespiss av flekke med odden i distalenden.

Tosidig retusjert tange med mer eller mindre tydlige skuldre i proksimalenden. Spissen kan ha kantretusj på bladkanten eller ved odden.

Metriske kriterier:

Periode: Spisser som er laget med mikrostikkelteknikk kan dateres til TM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

051013 - Ubestemt tangespiss med kantretusj

Tangespiss hvor det er uklart i hvilken ende på flekken tangen er i.

Tangespiss på avslag.

Retusjert tange med mer eller mindre tydlige skuldre.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

05102 - Tangespiss A-type

Enkle tangespisser med tange fremstillet ved enkel kantretusj. De kan ha kantretusj på bladkanten eller ved odden.

Forsiden av A-spissen viser at mange er laget av flekker fra sylindriske flekkekjerner. Tangen er som oftest plassert i proksimalenden (med gjenstående slagbule), og flateretusjering forekommer ikke.

Deles inn i tre typer:

A1: begge av tangens sider er fremstilt ved retusj fra baksiden.

A2: den ene siden av tangen er fremstilt ved retusj fra baksiden, og den andre fra forsiden.

A3: begge av tangens sider er fremstilt av retusj fra forsiden.

Metriske kriterier:

Periode: Om det er en sikker A-pil, er datering hovedsakelig TN-MN. Men den forekommer også i siste del av SM, se for eksempel lokalitetene Torsrød i Vestfold og Kjeøy i Østfold (Østmo 1976).

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Østmo, Einar 1976: Torsrød. En senmesolittisk kystboplass i Vestfold. Universitetets Oldsaksamling Årbok 1972 - 1974. s 41-52.

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.		17
--	--	----

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	79-81	79-80
---	-------	-------

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	26.1-3
--	----	--------

05103 - Tangespiss B-type

"Tangespisser med tresidig retusjering av tange og/eller odd. Det avgjørende element er at det opptrer en begynnende flateretusjering av baksiden. Forsiden kan være nesten fullstendig retusjert, men sidekantenes retusj møtes ikke i en rygg.

Deles inn i to typer:

B1: er kun retusjert ved tange og/eller odd.

B2: er i tillegg retusjert på sidekantene. Den kan ha nesten fullstendig flateretusj på baksiden, og sidekantene kan være tannet."

Spissene er hovedsakelig laget av flekker fra sylindriske flekkekjerner og har derfor ofte et høyt trekantet tverrsnitt.

Metriske kriterier:

Periode: MN. Hører hjemme i den yngre fase av Gropkeramisk kultur i Danmark, dvs slutten av MNa (Vang Pedersen 1999). I Skatestraumenrapporten er de datert til MNb.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	30	21.a
--	----	------

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	79-80	81-82
---	-------	-------

Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen.	288	
--	-----	--

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	26.4-5
--	----	--------

05104 - Tangespiss C-type

"Tangespisser med fullstendig overflateretusjering av forsiden, hvor retusjen møtes i en rygg, og trekantet tverrsnitt. Baksiden er også retusjert, men ikke fullstendig."

Spissene er hovedsakelig laget av flekker fra sylindriske flekkekjerner.

Metriske kriterier:

Periode: MN. Hører hjemme i den yngre fase av Gropkeramisk kultur i Danmark, dvs slutten av MNa (Vang Pedersen 1999). I Skatestraumenrapporten er de datert til MNb.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	26.6
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	30	21.b
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.		83

05105 - Tangespiss D-type

"Pilespisser med fullstendig flateretusjering av både for- og baksiden. Tverrsnittet er trekantet."

Spissene er hovedsakelig laget av flekker fra sylindriske flekkekjerner.

Metriske kriterier:

Periode: MN. Hører hjemme i den yngre fase av Gropkeramisk kultur i Danmark, dvs slutten av MNa (Vang Pedersen 1999). I Skatestraumenrapporten er de datert til MNb.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	80	85-87
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	30	21c

05106 - Høgnipenspiss

Høgnipenspiss, også kalt småspisser eller drillbits, er små prosjektil med sammenhengende dobbel sidekantretusj (gjerne hele veien rundt).

Kan forveksles med små bor, men mangler propellretusj/bruksskader etter rotering.

De kan være laget på både avslag og flekker, og ofte laget skrått på flekken.

Eksemplarer med skuddskade og mikrostikkelfasetter tyder på at de har vært brukt som prosjektiler.

Metriske kriterier:

Periode: TM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Waraas, Tor Arne 2001: Vestlandet i tidleg Preboreal tid. Fosna, Ahrensburg eller vestnorsk tidlegmesolitikum. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi. Universitetet i Bergen.	45	11.2-7
Fuglestvedt, I. 2001. Pionerbosetningens fenomenologi. Sørvest-Norge og Nord-Europa 10200/10000-9500 BP. Upubl. PhD	79	

05107 - Eneget spiss

"Spisser med to retusjerte sidekanter, som divergerer fra basis, og hvor den lengste kant er konveks, mens den korteste er konkav. Den korteste kantretusj skal være < 60% av den lengste."

"Tidligmesolittiske eneggede spisser har gjerne odd i proksimalenden og kan være fremstillet i mikrostikkelteknikk."

Metriske kriterier:

Periode: Om de er fremstilt med mikrostikkelteknikk: TM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	47	25.4
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	25	15
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	77-78	77

05108 - Skjevegget spiss

Overgangsform mellom enegget spiss og tverrpiler.

En enegget spiss som er laget skjevt på flekken.

Metriske kriterier:

Periode: Om de er fremstilt med mikrostikkelteknikk: TM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	25	15.1
Waraas, Tor Arne 2001: Vestlandet i tidleg Preboreal tid. Fosna, Ahrensburg eller vestnorsk tidlegmesolitikum. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi. Universitetet i Bergen.	41-42	8

05109 - Tverregget spiss

"Spisser med to retusjerte sidekanter, som fra basis er parallelle eller divergerende. Sidekantene kan være rettlinjete, konvekse eller konkave. Den korteste retusjkant er > 60% av den lengste" (for å skille de fra eneggede spisser).

"Total lengde < 40 mm."

Deles inn i retteggede, svakt skjeveggede og skjeveggede ut fra eggens vinkel med lengdeaksen. For måling av vinkel; se Helskog et al. 1976:25 eller Vang Petersen 1999; fig. 40.

"Retteggede: 90-81°

Svakt skjeveggede: 80-61°

Skjeveggede: < 60°

De norske tverrpilenes eggvinkel har ingen kronologisk betydning. De kan være laget på både flekker og avslag."

Se underkategorier.

Metriske kriterier: L < 40 mm.

Periode: SM-TN.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	88-90	110-120
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	25	16
Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	47	25.5

051091 - Tverrpil på avslag

Tverrpil som er laget av avslag. Finnes ikke spor etter en flekkes rygg(er).

Metriske kriterier: $L < 40$ mm.

Periode: SM-TN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

051092 - Tverrpil på flekke

Tverrpil på flekke. Ryggen til flekken vises på spissens forside. Den går som regel mer eller mindre på tvers av spissens lengderetning.

Metriske kriterier: $L < 40$ mm.

Periode: SM-TN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

05110 - Flateretusjert spiss

En pilspiss som har total eller partiell overflateretusj på to sider, det vil si at retusjen omfatter både kant- og sentralsonen på begge sider av spissen. Retusjvinkelen på flateretusj er $15-0^\circ$, og er fremstilt av pressteknikk. Spissene har som regel et spissovalt tverrsnitt.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

49

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

23, 30-33

051101 - Blad-/hjerterformet flateretusjert spiss

"Flateretusjerte spisser med konvekse sidekanter, og hvor lengden er $\leq 2,5$ x største bredde. Basis kan være rett, konkav eller konveks."

Hjerterformet spiss er en bladformet spiss med konkav basis (kan være delvis kanthugget eller sporadisk flateretusjert).

Beskriv basis, tverrsnitt og retusj (finhet).

Metriske kriterier: $L \leq 2,5 \times B$

Periode: SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

49

26.7

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

32

26

051102 - Triangulær flateretusjert spiss

"Flateretusjert spiss med rette eller konkave sidekanter, hvor lenden er $\leq 2,5$ x største bredde. Basis kan være rett, konkav eller konveks."

Beskriv basis, tverrsnitt og retusj (finhet).

Metriske kriterier: $L \leq 2,5 \times B$

Periode: SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

32

27

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

49

26.8

051103 - Lansettformet flateretusjert spiss

"Flateretusjerte spisser med rette eller konvekse sidekanter, og hvor lengden er $\geq 2,5$ x største bredde. Basis kan være rett, konkav eller konveks."

Beskriv basis, tverrsnitt og retusj (finhet).

Metriske kriterier: $L \geq 2,5 \times B$

Periode: SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

49

26.9

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

32-33

28

051104 - Symmetrisk spiss

Flateretusjert spiss med symmetriske egglinjer og spiss/tilnærmet spiss basis. Tverrsnittet kan være fra spissovalt til rundovalt, samt største bredde ligger på eller litt nedenfor midten.

Finnes i både harde og myke bergarter.

Herunder går "Slettnespilen" som er en kantretusjert pil av skifer/myk bergart. Den kan lett forveksles med et hugget emne til en slipt skiferspiss.

Disse typene er vanlige i Nord-Norge (Finnmark).

Metriske kriterier:

Periode: I Finnmark hører disse hjemme i Periode I av yngre steinalder (4500 - 3700 f.Kr.); dvs. overgangen SM-TN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

52-54

25 & 45

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.

177

142

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

52-54

26

051105 - Flatertusjert spiss med triangulær basis

Flateretusjerte spisser med kort triangulær basis, hvor overgangen mellom basis og blad har mer eller mindre utpregede skuldre. Tverrsnittet er rundovalt, og sidekantene kan være konvergerende eller buede.

Spissen er vanligst i Nord-Norge, men det finnes noen få eksemplarer fra VM's museumsdistrikt.

"Eksemplarene fra Trøndelag og Sverige skiller seg fra de nordnorske ved at bladet er atskillelig lengre."

Metriske kriterier:

Periode: Vanlig å finne på boplasser med Kjelmøy-keramikk i Nord-Norge; Kjelmøyfasen (900 - 0 f. Kr).
Dvs. fra ca. midten av yngre bronsealder og førromersk jernalder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.		71
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	182	145

051106 - Flateretusjert spiss med tange og mothaker

"Flateretusjerte spisser hvor lengden er $< 2 \times$ største bredde, med tilhugget tange og mothaker (agnorer)."

Kalles Klokkebegerspiss i Danmark.

Metriske kriterier: $L < 2 \times B$

Periode: Den tidligste (eldste) del av senneolitikum.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	30-31	25.a
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	27.1
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	92	123

051107 - Ubestemt flateretusjert spiss

Her plasseres fragmenter som man ikke kan typebestemme nærmere, samt eventuelle andre typer flateretusjerte spisser.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

05111 - Slipt pilspiss

Samtlige spisser klassifiseres med utgangspunkt i tverrsnittet (se underkategorier), deretter angis følgende formkriterier:

BASIS kan være 1) med tange, 2) uten tange (planslipt: Nyelvspiss), 3) konkav (Sunderøypiss).

EGGLINJENE kan være 1) parallelle (på mer enn 2/3 av bladets lengde), 2) konvergerende (største bredde ved basis, derfra skrår de tilnærmede rette egglinjene mot odd), 3) buet (største bredde litt lenger opp på bladet).
AGNORER/MOTHAKER? 1) uten agnorer/mothaker, 2) med rette eller svakt skrånende agnorer/mothaker, 3) med hengende agnorer/mothaker.

Beskriv eventuelle ORNAMENTALE TREKK; for eksempel innrissede mønster, streker på ryggen, tannede egglinjer, flammeskifer (flere farger) etc.

Katalogiseres på underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

87-88

51

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.

122-137

051111 - Slipt pilspiss med spissovalt bladsnitt

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

051112 - Slipt pilspiss med rombisk bladsnitt

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

051113 - Slipt pilspiss med rundt bladsnitt

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

051114 - Slipt pilspiss med triangulært bladsnitt

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

051115 - Slipt pilspiss med plankonvekst bladsnitt

Flat underside og konveks overside.

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

051116 - Slipt pilspiss med flatt/spisst bladsnitt

Flat spiss med fasetterte egger.

Se Ramstad 1999:51.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.

51

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

051117 - Slipt pilspiss med ubestemt bladsnitt

Her går fragmenter hvor tverrsnittet på bladet er ubestemt, samt spisser som har annet tverrsnitt enn de foregående.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Sunderøypissen som hører hjemme i SN-BA.

Referanse: Sidetall: Figur:

Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.

05112 - Flinteggspiss

Spisser av tre eller bein hvor man har limt inn små mikroflekker/mikrolitter i små furer langs sidene. Man finner som oftest bare små tre-/beinfragmenter med furer langs sidene. Mikrolittene/mikroflekkene har som regel falt av.

Metriske kriterier:

Periode: I Danmark de hjemme i yngre Maglemose- og Kongemosekultur; dvs. ca. slutten av MM og beg. av SM. Det er funnet fragmenter av slike fra lokalitet 68 ved Ormen Lange prosjektet. Denne lokaliteten har dateringer fra SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 402 3.522

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København. 24

051121 - Spiss med en fure

Eneget flinteggspiss. Spiss i tre eller bein med én fure langs siden.

Metriske kriterier:

Periode: I Danmark de hjemme i yngre Maglemose- og Kongemosekultur; dvs. ca. slutten av MM og beg. av SM. Det er funnet fragmenter av slike fra lokalitet 68 ved Ormen Lange prosjektet. Denne lokaliteten har dateringer fra SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Bjerck, H. B. et. al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim. 402 3.522

051122 - Spiss med to furer

Tveget flinteggspiss. Spiss i tre eller bein med en fure på begge sider av spissen.

Metriske kriterier:

Periode: I Danmark de hjemme i yngre Maglemose- og Kongemosekultur; dvs. ca. slutten av MM og beg. av SM. Det er funnet fragmenter av slike fra lokalitet 68 ved Ormen Lange prosjektet. Denne lokaliteten har dateringer fra SM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København. 24

05113 - Hullingspiss

"En mikrolitttype med trekk fra både lansettmikrolitter og trekantmikrolitter. Det vesentlige trekk er at det er retusjert et eller to hakk på den ene sidekanten nære odden, slik at man får en MOTHAKE ("hulling"). Odden er oftest i proksimalen og kan være laget med mikrostikkelteknikk. Sidekanten med mothaken er gjerne fullt retusjert, og det kan være retusj på den motstående sidekanten ved basis. Den proksimale retusjen og/eller distale retusjen kan ha vinklet overgang til sidekantene, slik at fragmenter av hullingspisser kan forveksles med fragmenter av trekantmikrolitter."

Metriske kriterier:

Periode: MM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Jaksland, L. 2001: Vinterbrolokalitetene - en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus. Varia 52. Universitetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen.

27-34

8a & b

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

51-52

27.4

052 - Spydspiss

En spiss av en størrelse hvor man har brukt de til spyd og ikke til piler for buer. Her går spydspisser som ikke kan plasseres på underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0521 - Tangespydspiss

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0522 - Slipt spydspiss

Se metriske kriterier for å skille fra pilespiss. Samtlige spisser klassifiseres med utgangspunkt i tverrsnittet (se underkategorier), deretter angis følgende formkriterier:

BASIS kan være 1) med tange, 2) uten tange (planslipt: Nyelvttype), 3) konkav (Sunderøytype).

EGGLINJENE kan være 1) parallelle (på mer enn 2/3 av bladets lengde), 2) konvergerende (største bredde ved basis, derfra skrår de tilnærmede rette egglinjene mot odd), 3) buet (største bredde litt lenger opp på bladet).
AGNORER/MOTHAKER? 1) uten agnorer/mothaker, 2) med rette eller svakt skrånende agnorer/mothaker, 3) med hengende agnorer/mothaker.

Beskriv eventuelle ORNAMENTALE TREKK; for eksempel innrissede mønster, streker på ryggen, tannede egglinjer, flammeskifer (flere farger) etc.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.		93-112
Olsen, B. 1994: Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget, Oslo, 1994.		

05221 - Slipt spydspiss med spissovalt bladsnitt

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51
---	-------	----

05222 - Slipt spydspiss med rombisk bladsnitt

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	

Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51
---	-------	----

05223 - Slipt spydspiss med rundt bladsnitt

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51

05224 - Slipt spydspiss med triangulært bladsnitt

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	

05225 - Slipt spydspiss med plankonvekst bladsnitt

Flat underside og konveks overside.

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51

05226 - Slipt spydspiss med flatt/spisst bladsnitt

Flat spiss med fasetterte egger.

Se Ramstad 1999:51 og metriske kriterier.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	87-88	51
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	

05227 - Slipt spydspiss med ubestemt bladsnitt

Her går fragmenter hvor tverrsnittet på bladet er ubestembart, samt spyd som har annet tverrsnitt enn de foregående.

Metriske kriterier: Tange: $B > 10$ mm
Blad: $B \geq 22$ mm og/eller
tykkelse ≥ 7 mm.

Periode: Hovedsakelig TN-MN, men kan opptre i SM. Unntak; Spyd med konkav basis (Sunderøy-type) som hører hjemme i SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ramstad, M. 1999: Brytninga mellom nord og sør. En faghistorisk og lokalkronologisk studie over Møre i Yngre Steinalder. Upubl. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Bergen.	90-93	

0523 - Flateretusjert spydspiss

Flatehuggede spisser som mangler grep. I følge Vang Petersen kun de som har tvert avskåret eller konkav basis (s. 136). Men kan også føre Helskog et. al.'s typer av flateretusjerte spisser som spyd om de er over 8 cm lange.

Metriske kriterier: Minimum 8 cm lang.

Periode: SN-BA.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	49	
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	32-33	
Vang Petersen, P. 1999: Flint fra Danmarks Oldtid. Høst & Søn. København.	136	

053 - Mikrolitt

En mikrolitt er et prosjektil tildannet av flekke, avslag eller flekkelignende avslag. Den må ikke ha slagbule; denne er fjernet med mikrostikkelteknikk (Helskog et. al. Fig. 18).

Se underkategorier for typer.

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig i TM, men noen typer forekommer også i MM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40. 26

Jaksland, L. 2001: Vinterbrolokalitetene - en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus. Varia 52. Univeritetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen. 27-34

0531 - Lansettmikrolitt

"En lansettmikrolitt kan ha delvis retusjert sidekant, totalretusjert sidekant, to totalretusjerte sidekanter eller to delvis retusjerte sidekanter"

(type a, b, d og e s.27 i Helskog et.al.)

Metriske kriterier:

Periode: Hovedsakelig i TM, men lansettmikrolitter på små regulære flekker forekommer i MM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40. 27 19a,b,d,e

Jaksland, L. 2001: Vinterbrolokalitetene - en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus. Varia 52. Univeritetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen. 27-34

0532 - Trekantmikrolitt

Se underkategorier

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse: Sidetall: Figur:

05321 - Skjevtrekantmikrolitt

"En mikrolitt med tre sidekanter, hvor én, to eller tre sidekanter er retusjert. Forholdet mellom korteste avstand fra en odd til skjæringspunktet mellom høyden og hypotenusen i trekanten er $<0,45$. Odden hosliggende til korteste retusjerte side ligger ikke i lengdeaksen".

Metriske kriterier:

Periode: MM.

Referanse: Sidetall: Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40. 28 20

Jaksland, L. 2001: Vinterbrolokalitetene - en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus. Varia 52. Univeritetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen. 27-34 8c & d

05322 - Likebenet trekantmikrolitt

"Er en mikrolitt med tre sidekanter, hvor to eller tre av disse er retusjert. Forholdet mellom korteste avstand fra en odd til skjæringspunktet mellom høyden og hypotenusen i trekanten er $\geq 0,45$ ".

Metriske kriterier:

Periode: TM/MM

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	28	21

0533 - Trapezmikrolitt

"Er en mikrolitt hvor to motstående, rette sidekanter er tilnærmet parallelle og de mellomliggende kanter divergerer. Minst to kanter, derav stykkets begge ender, er retusjert i sin fulle lengde".

Metriske kriterier:

Periode: TM/MM

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	28	22a

0534 - Rombisk mikrolitt

"Er en mikrolitt hvor de parvis motstående sidekanter er parallelle. Ingen av dem møtes i rette vinkler. Minst to sidekanter, derav begge ender, er retusjert i sin fulle lengde".

Metriske kriterier:

Periode: TM/MM

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	28	22c

0535 - Segmentmikrolitt

"Er en mikrolitt hvor formen dannes av en retusjert sirkelbue og en uretusjert sidekant som forbinder buens endepunkter. Sirkelbuen er retusjert i sin fulle lengde. Mikrolitten har odd både i proksimal- og distalenden".

Metriske kriterier:

Periode: TM/MM

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.	27	19c

0536 - Ubestemt mikrolitt

Inkluderer mikrolitt med to retusjerte sidekanter i rett vinkel (fig 19c, s 27 Helskog et.al.) og ellers andre mikrolitter som ikke faller inn under noen av kategoriene ovenfor.

Metriske kriterier:

Periode: TM/MM

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

054 - Borspiss

"Borspiss er en spiss med to eller tre helt eller delvis retusjerte sidekanter, hvor forlengelseslinjene for den ytterste halvpart av de retusjerte sidekantene løper sammen i en vinkel $<60^\circ$. Motstående ende mangler odd. På det retusjerte partiet bør det være slitespor etter en dreierende bevegelse; knusninger langs skarpe kanter eller fint innrissete slitespor omkring odden, eller polering. Det kan i mange tilfeller være vanskelig å skille mellom borspiss og tangefragmenter av tangespisser. I slike tilfeller bør tilstedeværelse eller mangel på slitespor på artefaktet være et avgjørende kriterium".

Underkategoriene er selvforklarende.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

28-29

0541 - Borspiss på avslag

Selvforklarende

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0542 - Borspiss på flekke

Selvforklarende

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0543 - Borspiss på kjerne/kjernefragment

Selvforklarende

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0544 - Borspiss på ryggflekke

Selvforklarende

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0545 - Ubestemt borspiss

Borspisser som ikke faller inn under noen av kategoriene ovenfor

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06 - Retusjerte stykker

Retusjering er en bearbeidingsprosess som gir en sammenhengende rekke av minst tre tilnærmet like store arr avspaltet i samme retning.

Beskrivelse av retusjens finhet, vinkel og plassering; se Helskog et.al s. 22-23.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

22-23

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

5-7

061 - Skraper

Hovedregel: stykker med konveks enderetusj. Et unntak er sideskraper (se ubestemt skraper).

Retusjen skal være steil til svært steil (45-90°). På de fleste skraper går den konvekse skrapereggen over i sidekantene uten skarpe hjørner. I tilfeller der eggen/sidekanten danner et hjørne, kalles det en skraper med skulder (konvekst-konkavt eggforløp). I tilfeller der overgangen danner et hjørne på begge sider, kalles det en skraper med snute (konkavt-konvekst-konkavt eggforløp).

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for steinartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

54

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

34

0611 - Skiveskraper

Sirkulær til oval avslagsskraper med skraperegg på hele eller det meste av omkretsen. Kalt avslag med sirkulær retusj i Helskog et.al.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

34

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

54

0612 - Endeskraper

Skra­per hvor den konvekse eggen er passert enten i proksimal- eller distal-enden. Retusjering av den ene eller begge sidekanter kan forekomme.

Underkategoriene er selvforklarende.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

54

06121 - Endeskraper på flekke

Selvforklarende.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06122 - Endeskraper på avslag

Selvforklarende.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0613 - Dobbeltskraper

Avslags- eller flekkeskraper med retusj både i proksimal- og i distalenden. Korte dobbeltskrapere kan tas for å være skiveskrapere, men til forskjell fra skiveskrapere har dobbeltskrapere alltid et parti på hver langsida som ikke har skraperegg.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

55

0614 - Flekkeskraper

Kalt sideskraper på flekke i Ballin (s.55). En eller begge sidekantene på flekken er retusjert.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

55

0615 - Skjeformet skraper

Kalt "skaftskraper" i Ballin (s.55). Det finnes to typer skaftskrapere; pæreformet skaftskraper og skjeformet skaftskraper. Felles for begge er at avslagets slagbule-ende er tilhugget som skaft.

Metriske kriterier:

Periode: SN

Referanse: Sidetall: Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 55
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

0616 - Ubestemt skraper

Herunder kommer de skraperne som ikke er nevnt over. Også fragmenter av skraperegger kan legges her.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse: Sidetall: Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. 33-35
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

062 - Retusjert avslag

Avslag med retusj (se under 06: Retusjerte stykker for beskrivelse av retusj).

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse: Sidetall: Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40. 33-35

0621 - Retusjert makroavslag

Makroavslag med retusj.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse: Sidetall: Figur:

06211 - makroavslag med rett retusj

Har en tilnærmet rettlinjert, sammenhengende retusj langs mer enn 10mm av en sidekant.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse: Sidetall: Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40. 34

06212 - makroavslag med konkav retusj

Har en sammenhengende konkav retusj med kordelengde > 10 mm.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

34

06213 - makroavslag med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte avslag som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06214 - makroavslag med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

34

06215 - makroavslag med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstanden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

34

06216 - makroavslag med hjørneretusj

Makroavslag med retusjert hjørne.

Metriske kriterier: > 4x4 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0622 - Retusjert medioavslag

Medioavslag med retusj

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06221 - medioavslag med rett retusj

Har en tilnærmet rettlinjert, sammenhengende retusj langs mer enn 10mm av en sidekant.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06222 - medioavslag med konkav retusj

Har en sammenhengende konkav retusj med kordelengde > 10 mm.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06223 - medioavslag med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte avslag som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06224 - medioavslag med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06225 - medioavslag med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstganden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06226 - medioavslag med hjørneretusj

Makroavslag med retusjert hjørne.

Metriske kriterier: < 4x4 cm, > 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0623 - Retusjert mikroavslag

Mikroavslag med retusj.

Metriske kriterier: < 1x1 cm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0624 - Retusjert fragment

Fragment med retusj (se definisjon for fragment).

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06241 - fragment med rett retusj

Har en tilnærmet rettlinjet, sammenhengende retusj langs mer enn 10mm av en sidekant.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06242 - fragment med konkav retusj

Har en sammenhengende konkav retusj med kordelengde > 10 mm.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06243 - fragment med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte fragment som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06244 - fragment med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06245 - fragment med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstanden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06246 - fragment med hjørneretusj

Makroavslag med retusjert hjørne.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

063 - Retusjert flekke

Flekke med retusj (se under 06: Retusjerte stykker for beskrivelse av retusj). Underkategoriene er selvforklarende.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0631 - Retusjert makroflekk

Makroflekk med retusj. Se underkategorier.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06311 - makroflekk med rett enderetusj

Rett distalende med retusj.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06312 - makroflekk med konkav enderetusj

Konkav retusj i distalenden.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06313 - makroflekk med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte makroflekker som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06314 - makroflekk med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06315 - makroflekk med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstanden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0632 - Retusjert medioflekke

Medioflekke med retusj. Se underkategorier.

Metriske kriterier: Bredde > 8 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06321 - medioflekke med rett enderetusj

Rett distalende med retusj.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06322 - medioflekke med konkav enderetusj

Konkav retusj i distalenden.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06323 - medioflekke med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte medioflekker som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06324 - medioflekke med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06325 - medioflekke med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstanden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde > 12 mm.

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0633 - Retusjert mikroflekke

Mikroflekke med retusj. Se underkategorier.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06331 - mikroflekk med rett enderetusj

Rett distalende med retusj.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06332 - mikroflekk med konkav enderetusj

Konkav retusj i distalenden.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06333 - mikroflekk med annen retusj

Dette er en heterogen artefaktgruppe for retusjerte mikroflekker som ikke inngår i de andre kategoriene.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06334 - mikroflekk med hakk

Har et retusjert hakk (konkav retusj). Med kordelengde < 10mm og dybde av hakket er >1/3 av kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

06335 - mikroflekk med tanning

Har minst to hakk (konkav retusj) ved siden av hverandre. Avstanden mellom hakkene er < største kordelengde.

Metriske kriterier: Bredde < 8 mm

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0635 - Retusjert ryggflekke

Ryggflekke med retusj.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

07 - Stikler

En stikkel er et redskap som kan ha mange former. Stikkelen kan være laget på avslag, flekkelignende avslag, flekker eller kjerner. Ved modifisering/tildanning har man skapt en rett vinklet kant, trolig brukt til å lage furer/render i materialer mykere enn flint. Tidligere kalt burin og gravstikke. Må ikke forveksles med mikrostikkel.

Den rett vinklede, skarpe kanten fremkommer ved at to flater skapt av to avspaltninger støter sammen, eller ved at en avspaltning og en retusjert kant støter sammen. Den skarpe kanten/eggen er > 1mm og danner en tilnærmet rett vinkel. Eggen kan være tildannet ved flere gjentatte avspaltninger. I tvilstilfeller skal det avgjørende kriteriet for å klassifisere en artefakt som en stikkel være bruksskader på eggen.

Se nr 0138 for beskrivelse av stikkelslag.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt i TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

57-59

Helgen, G. 1982: Odd og Egg. Merovingertiden i Hordaland, Sogn og Fjordane. Arkeologiske avhandlinger. Historisk museum, Universitetet i Bergen. No. 3

36-37

071 - Stikkel

Se hovedkategorien; 07: Stikler.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt i TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0711 - Kantstikkel

En kantstikkel er en stikkel hvor stikkeleggen ligger tilnærmet parallellt med stykkets lengdeakse, hvor stikkelslaget er gjort fra en kant (brudd, naturlig avspaltning, retusjert kant) som står tilnærmet loddrett på lengdeaksen.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

57-59

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

36-37

07111 - Kantstikkel på brudd

Stikkel laget på avslag eller flekke med en bruddkant. Bruddkanten danner plattform for stikkelslaget. Kan være enkel (stikkelslag kun på den ene siden av bruddkanten) eller dobbel (stikkelslag på begge sider av bruddkanten).

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

07112 - Kantstikkel på retusj

Stikkel laget på avslag eller flekke med en retusjert kant. Den retusjerte kanten danner plattform for stikkelslaget.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

07113 - Hornstikkel

Stikkel laget på avslag eller flekke med en konkav kant, dannet ved brudd, retusj eller naturlig avspaltning. Den konkave kanten danner plattform for stikkelslaget.

Illustrasjon: fig 3.225, 3.226, 3.606 i Ormenboka.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Bjerck, H. B. et. al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.

0712 - Midtstikkel

En stikkel dannet ved at to stikkelfasetter møtes i en vinkel (som regel $<90^\circ$). Kan forenklet beskrives som en stikkel på et stikkelslag.

Rett midtstikkel: Halveringslinjen av vinkelen går igjennom stikkelens akse.

Skjev midtstikkel: Vinkelen mellom spalteflatene er som regel $<90^\circ$.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

57

Helskog, K., Indrelid, S. og Mikkelsen, E. 1976: Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter. Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, s. 9-40.

36

0713 - Kjernestikkel

Stikkel dannet på kjerne. Et eller flere stikkelslag er slått av for å danne en skarp kant. Vanskelig å fastslå på en kjerne; stikkeleggen bør derfor ha bruksskader.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0714 - Ubestemt stikkel

Stikler som ikke går under de foregående kategoriene.

Metriske kriterier:

Periode: M, med hovedvekt på TM

Referanse:

Sidetall:

Figur:

08 - Køller og hakker

Se underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

081 - Kølle

Se underkategoriene.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0811 - Korsformet kølle

Kølle med skafthull og 4 sidearmer.

Deles i to typer ut fra skafthullets plassering:

* Type I: Skafthullet er sentrert i midten av køllens lengdeakse, noe som gir køllen et symmetrisk utseende.

* Type II: Har en lang hakkeaktig spiss, og skafthullet er tilbaketrukket mot nakken, typen får form som et kristent kors

OBS: Øystein Skår har byttet om på typene; han kaller type II for type I og omvendt.

Metriske kriterier:

Periode: SM (første halvdel)

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.

37-41

Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

Skår, Ø. 2003: Rituell kommunikasjon i seinmesolitikum : En analyse av hakker og køllers symbolske betydning

30-32

0812 - Stjerneformet kølle

De stjerneformede kjøllene har fem armer eller mer, sentrert rundt et skafthull. Armene kan være av varierende lengde og bredde.

Metriske kriterier:

Periode: SM (første halvdel)

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skår, Ø. 2003: Rituell kommunikasjon i seinmesolitikum : En analyse av hakker og kjøllers symbolske betydning	32-33	

0813 - Diskosformet kjølle

Også kalt skiveformet kjølle. Denne kjølletypen defineres ved et sentralt plassert rørformet skafthull, symmetri omkring så vel det horisontale som det vertikale plan og en indeks større enn eller lik 2,5 (diameter:tykkelse). De kan være med eller uten skaftrør. Godt slipt.

Metriske kriterier:

Periode: MN

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	37	
Ebbesen, K. 1975: Die jüngere Trichterbegekultur auf den dänischen Inseln. Arkæologiske Studier. Vol. II, s. 175 - 186.	107	

0814 - Enkel skafthullkjølle

Et kjøllehode med en prikkhugget og/eller slipt tverrgående fure – furen behøver ikke gå rundt om hele steinen. Kjøllehodet må ikke ha egg, verken naturlig eller kunstig.

Formen kan være naturlig (strandstein), eller den kan være tilkommet ved prikkhugging/sliping.

Deles inn i undertyper: Lars Steinvik 1988: A-F.

Metriske kriterier:

Periode: BA (mulig neolitikum og jernalder også).

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Helstad, M. 2008: Skafthullkjøller i Hedmark : et multiredskap. UiO.	20-22	
Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	40	

0815 - Enkel skafthullkjølle

Kjøllehode med skafthull. Omtales i eldre litt. Som "simpler skafthullkjølle". Kan være prikkhugde, slipt eller av naturlig rullestein. Skafthullet kan være hugget inn eller boret, og kan være bikonisk, konisk eller sylindrisk. Noen kjøller har knakkeskader i en eller begge ender. Deles inn i typene A-E (Ballin1996:39 etter Glob 1945).

Metriske kriterier:

Periode: BA (mulig neolitikum og jernalder også)

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	39	3

0816 - Annen kjølle med skafthull

Køller som ikke faller inn i noen av de øvrige kategoriene.

Metriske kriterier:

Periode: BA (mulig neolitikum og jernalder også).

Referanse:

Sidetall:

Figur:

21

0817 - Annen kølle med skaftfure

De atypiske køllene har foruten skaftfuren ingen diagnostiske trekk som gjør at de kan typebestemmes inn i den etablerte typologien.

Metriske kriterier:

Periode: BA (mulig neolitikum og jernalder også).

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Helstad, M. 2008: Skaftfurekøller i Hedmark : et multiredskap. UiO.

082 - Hakke

Se underkategoriene

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0821 - Enkelthakke

Hakker med kun en spiss, og en butt eller avrundet nakke. På lengdeaksen er skafthullet trukket tilbake mot nakken. I denne kategorien finnes mange uregelmessige former.

Kalt type 1 i Ballin.

Metriske kriterier:

Periode: SM (første halvdel)

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Skår, Ø. 2003: Rituell kommunikasjon i seinmesolitikum : En analyse av hakker og køllers symbolske betydning

34

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.

40

Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

0822 - Dobbelthakke

Hakker med spiss i begge ender. Skaftullet kan være sentrert midt i lengdeaksen eller usymmetrisk mot en av spissene. Dobbelhakkene kan være vanskelig å klassifisere i forhold til de korsformede køllene da de i noen tilfeller har uthevninger eller knopper rundt skafthullet.

Kalt type 2 i Ballin.

Metriske kriterier:

Periode: SM (første halvdel)

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Skår, Ø. 2003: Rituell kommunikasjon i seinmesolitikum : En analyse av hakker og køllers symbolske betydning. UiB

33-34

0823 - Rovaniemihakke

Rovaniemihakkene har mange formvariasjoner, men har likevel et særdelses karakteristisk preg. De fleste er laget av samme tunge, grønne eller grågrønne bergart. De er ofte store hakker med sliping kun ved eggen, ellers er de kraftig tilhugd med store og grove avspaltninger ned over kroppen. Tverrsnittet er som oftest triangulært eller trapesoedrisk, men kan ha andre former (for eksempel kvadratisk). Oftest er bredden og tykkelsen lik. Eggen er smal og avrundet, eller nesten spiss, tilslipt helt, hovedsakelig fra forsiden. Tverrsnittet i forpartiet av hakken er oftest halvrundt.

Rovaniemihakkene er vanlige i Finland og Sverige, og kalles der "Norrbottensk redskap" og "Österbotniska yxor".

Metriske kriterier:

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.

54-58

20

0824 - Annen hakke med skafthull

De atypiske hakkene har foruten skafthullet ingen diagnostiske trekk som gjør at de kan typebestemmes inn i den etablerte typologien.

Metriske kriterier:

Periode: SM (første halvdel)

Referanse:

Sidetall:

Figur:

0825 - Annen hakke med skaftfure

Slett??

(ingen treff i gjenstandsbasen)

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

09 - Kar og beholdere

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

091 - Leirkar

Leirkar deles opp Asbestkeramikk (0918) og keramikk forskjellig magringsmiddel (0910-0917).

Asbestkeramikk er en spesiell keramisk tradisjon som hovedsakelig hører hjemme i de tre nordligste fylkene.

Den består av keramikk med kraftig asbestmagring og deles inn i 7 typer (se 0918 for nærmere definisjon).

Leirkar med forskjellig magringsmiddel katalogiseres etter ornamentikk. Slike er ofte magret med for eksempel kvarts, feltspat eller glimmer, men kan også ha vært magret med asbest.

Det er ikke så vanlig å finne hele kar, så beskriv om skårene er fra bunn, buk eller rand (kant). Mål tykkelsen på skåret, og beskriv farge. Beskriv magringsmiddel og størrelse på magringskornene.

Om det er mulig beskriv (1)karets form; sylindrisk, rund, s-formet, (2)bunnen; flat, rund, tilnærmet spiss, (3) munning; rett, horisontal eller skrå munningsrand, mer eller mindre avrundet til spiss kantrand, utbrettet eller fortykket munningskant. Eventuelle matskorper nevnes.

Asbestkeramikk og keramikk med forskjellig magringsmiddel katalogiseres på underkategoriene.

Skår som ikke kan plasseres på underkategoriene, katalogiseres på hovedkategori (091).

Metriske kriterier:

Periode: Se underkategorier.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

68-77

0910 - Snorornert keramikk

Kar/skår med dekor av tvunnet eller tosnodd tråd.

Se forsøk med snorornering (11) fig. 32 og 33 (Skjølsvold 1977).

Ut fra Kotedalenmaterialet har man kommet fram til at keramikk med snorornering ofte er tynnere enn de med snorspempel og gropornering; maksimum tykkelse på 0,85 cm.

Metriske kriterier:

Periode: TN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.

128-129

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

360

pl 50

0911 - Snorstempelornert keramikk

Med snorstempel menes inntrykk av alle slag med omviklet snor, dvs. snor viklet omkring en kjerne av et eller annet slag (pinne, flintstykke eller lignende. I få tilfeller er snoren viklet om en annen snor). Se forsøk med snorstempel (1-8, 10) fig. 32 og 33 (Skjølsvold 1977).

Her går skår med korte stempel i udefinerbare mønster, resten på underkategoriene.

Ut fra Kotedalenmaterialet har man kommet fram til at keramikk med snorstempeldekor ofte er tykkvegget med maksimum tykkelse på 1,65 cm.

Metriske kriterier:

Periode: MNa.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.

128-129

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

78-80

09111 - Parallell horisontal snorstempeldekor

Kar med snorstempeldekor i horisontale rader, hvor det er sannsynlig at det ikke har hatt noen annen dekor nedenfor denne.

Metriske kriterier:

Periode: MNa

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	336-340	pl26-30

09112 - Parallell skrå snorstempeldekor

Kar/skår hvor stempeldekoren har parallelle skrå render med snorstempel.

Metriske kriterier:

Periode: MNa.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	356 og 358	pl 46 & 48

09113 - Parallell vertikal snorstempeldekor

Kar/skår hvor stempeldekoren har parallelle vertikale render.

Metriske kriterier:

Periode: MNa.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	359-360	49-50

09114 - Annen parallell snorstempeldekor

Her går skår med parallell snorstempeldekor hvor er vanskelig å fastslå om den er horisontal, skrå eller vertikal.

I tillegg kommer skår med kombinasjoner av parallell snorstempeldekor. For eksempel:

Horisontale render med vertikal frans. Kar med parallelle vertikale snorstempelavtrykk under et felt med parallelle horisontale stempelavtrykk. Som en slags avslutning (pl 31-33 s.341-343).

Metriske kriterier:

Periode: MNa.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.		

09115 - Vinklet snorstempeldekor

Når stempelinntrykk står i vinkel med hverandre. For eksempel (1) horisontal og skrå dekor, (2) horisontal og vertikal dekor, (3) horisontal, vertikal og skrå dekor, (4) vekslende skrå dekor.

Metriske kriterier:

Periode: MNa.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	344-357	Pl. 34-47

0912 - Gropornert keramikk

"Keramikk som utelukkende er dekorert med groper. Gropene er oftest konisk av form, og meget tyder på at de er laget med spissen av et sneglehus.

Dekoren kan bestå av enkle rekker, flatedekkende dekor, groper med vekslende størrelse."

Ikke alle kar med groper er gropornert keramikk. Det er viktig at gropene er laget enkeltvis og ikke som flere på rad med et stempel. Regelmessighet mellom linjer med groper antyder at gropene er laget med stempel. Ut fra Kotedalenmaterialet har man kommet fram til at gropornert keramikk ofte er tykkvegget med maksimum tykkelse på 1,65 cm.

Metriske kriterier:

Periode: MNa

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	362-363	52-53

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	128-129
---	---------

0913 - Strekornert keramikk

Herunder går både innrissede streker og linjer/furer.

Innrissede streker (pl. 51, s. 361):

"Dekor av streker på inntil 1 cm lengde som er innrisset enkeltvis.

Eksempler på mønster: siksak, kryss, v-form, udefinerbare mønster."

Innrissede linjer (pl. 55, s. 365):

"Dekor av linjer eller furer som er lenger enn 1 cm og som er innrisset enkeltvis."

Metriske kriterier:

Periode: Dekoren i seg selv er i dette tilfellet ikke tidsdiagnostisk.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	106-107	

0914 - Gaffelnert keramikk

Kalles også kamstempelornert keramikk.

En serie av små groper eller korte streker som er avsatt samtidig.

Eksempel på dekor:

Horisontale soner av vertikal siksak (pl 54).

Parallele rekker av horisontale stempelinntrykk (pl. 53).

Metriske kriterier:

Periode: Dekoren i seg selv er i dette tilfellet ikke tidsdiagnostisk.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

104, 363-364

pl 53-54

0915 - Negleornert keramikk

Lages ved å trykke inn neglen i karet.

De er på samme måte som den Gaffel- (Kam-) dekoren ofte inntrykt langs bånd eller linjer. De kan også brukes som mer spredt eller flatedekkende dekor.

Metriske kriterier:

Periode: Dekoren i seg selv er i dette tilfellet ikke tidsdiagnostisk.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Breivik, H. M. 2006: Spannformete leirkat i Midt-Norge. En studie i regionale særpreg. Upublisert mastergradsoppgave i arkeologi. NTNU. Trondheim.

31

0916 - Pinnestikksornert keramikk

Pinnestikksornering lages som regel ved å trykke inn et enkelt spisst redskap (ikke stempel). De er på samme måte som den Gaffel- (Kam-) dekoren ofte inntrykt langs bånd eller linjer. De kan også brukes som mer spredt eller flatedekkende dekor.

Metriske kriterier:

Periode: Dekoren i seg selv er i dette tilfellet ikke tidsdiagnostisk.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Breivik, H. M. 2006: Spannformete leirkat i Midt-Norge. En studie i regionale særpreg. Upublisert mastergradsoppgave i arkeologi. NTNU. Trondheim.

31

0917 - Annen dekorert keramikk

Pålagte lister eller vulster (Skjølsvold 1977: pl. 55).

Med kløftet redskap (Skjølsvold 1977: pl. 53 og 55 + fig. 32.9 og 33.9).

Knotter (Breivik 2006: fig. 6).

Annen kombinert dekor.

Metriske kriterier:

Periode: Dekoren i seg selv er i dette tilfellet ikke tidsdiagnostisk.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Breivik, H. M. 2006: Spannformete leirkat i Midt-Norge. En studie i regionale særpreg. Upublisert mastergradsoppgave i arkeologi. NTNU. Trondheim.

32

6

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

En spesiell keramisk tradisjon, hvor man brukte asbest som magringsmiddel, som ble utbredt i fangstsamfunnene i nordre Fennoskandinavia i løpet av de to siste årtusen f.Kr.

Viktig å skille disse fra annen keramikk med asbestmagring, da det også ble brukt asbest i eldre og yngre typer av keramikk.

I Norge finnes asbestkeramikken hovedsakelig i de tre nordligste fylkene, men opptrer også langs kysten helt ned til Sogn.

Typene (7) er definert ut fra et sett variabler som; dekor, randutforming, godssammensetning, veggtykkelse, bunnutforming og farge.

Gruppe 1. Kjelmøykeramikk (fig. 2-3).

Randen er enten utbøyd, fortykket eller utstyrt med en utvendig randlist. Asbesten er finknust, mengde varierer fra moderat til meget kraftig asbestmagring. Karveggen er ofte tynn (3-5 mm). Finnes både rund og flat bund. Kam og strekdekor. Farge varierer mellom grå, mørk grå og brun. Hevdes å høre til samme gruppe som den finske "Säräisniemi 2" og den svenske "norrländske" asbestkeramikk.

Gruppe 2. Risvik-keramikk (fig. 4) (tidl. Helgeland-Salten-keramikk).

Randen er utbøyd og fortykket. Godset har en meget kompakt asbestmagring med korte og tykke fibre. Tykkelsen varierer i hovedsak mellom 7-10 mm. Under randen er det et karakteristisk glatt belte som gjerne går over i en vulst som markerer overgangen til den ru, utilglattede veggen. Hovedsakelig uten dekor, men kan ha strekdekor. Farge varierer mellom grå og mørk grå.

Gruppe 3. Pasvik-keramikk (fig. 5-6).

Randen varierer mellom til dels kraftig utbøyd og rett, den kan også være fortykket. Godset er hardt og kompakt, gjerne med lite asbest. Under randen ligger ofte en streng av kraftige asbestfibre innbakt i karveggen. En del av keramikken har ikke vært magret med asbest, men sannsynligvis med hår. Tykkelsen varierer i hovedsak mellom 5-10 mm. Karveggen er tilglattet med en mangetannet kam som har avsatt karakteristiske striper i godset, både på inn- og utsiden. Finnes både flat og rund/spiss bunn. En del av denne keramikken har inntrykk (dekor) av et trekantet "rørstempel" horisontalt under randa, noen ganger oppå randa. Det meste er imidlertid uten dekor (hvis man ser bort fra kamstripene). Fargen varierer mellom gul, brun og rød.

Gruppe 4. Lovozero-keramikk (fig. 7).

Randen er rett eller avsmalnende. Godset har ofte lite asbestmagring, gjerne lange og tynne fibre. Karveggen er tilglattet, normalt mellom 8 - 11 mm tykk. Øvre del av veggen er ornamentert med diagonalt kryssende streker. Farge varierer fra mørk rød-brun mot sort.

Gruppe 5. Tekstilkeramikk (fig. 8).

Randen er rett. Kompakt og hard keramikk med tykke, kraftige asbestfibre horisontalt innbakt i randa. Asbestfibrener lengde i godset varierer. Tykkelse mellom 5 - 9 mm. Kan være uten dekor, men kan også ha tekstilavtrykk (tolket som spor etter en produksjonsprosess). Tekstilavtrykket er normalt heldekkende, men noen har et glatt belte under randa. Farge varierer mellom mørk grå og sort, med lyse/røde varianter.

Gruppe 6. Imitert tekstilkeramikk (fig. 9).

Finnes i det nordlige Euro-Asiatiske og Nord Amerikanske området. Avtrykk av små romber med forhøyede kanter, sannsynligvis påført med et stempel. Usikkert om dekoren var heldekkende (få skår). Randen er normalt rett, men finnes også med fortykket rand. Har normalt lite asbestmagring, og karene er morfologisk forskjellige fra gruppe 5. Tykkelse varierer mellom 6 - 9 mm. Bunnen er spiss. De er rødbrune utvendig og sort innvendig.

Gruppe 7. Skjell og glimmermagret keramikk (fig. 10).

En undergruppe av gruppe 1. Alltid funnet i samme kontekst som gruppe 1. Randen er rett. Den skjellmagrede er porøs, mens den glimmermagrede mer kompakt (noen er magret med kleber/talk). Tykkelse mellom 7 - 16 mm. Bunnen er spiss. Har kam- og strekdekor som gruppe 1. Farge er brun eller sort.

Metriske kriterier:

Periode: Ca. 2000 f.Kr - Kr.f (Slutten av SN, bronsealder og førromersk jernalder).

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Jørgensen, R og Olsen, B. 1988: Asbestkeramiske grupper i Nord-Norge 2100 f.Kr - 100 e.Kr.

10 - Slag- og sliperedskaper

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

101 - Slipeplate

Flataktig bergartsgjenstand (oftest sandstein eller kvartsitt) med en plan til konkav slipeflate på en eller begge bredsider. Kan være slipt på sidekantene også. Må ikke forveksles med en underligger (nr 1042). Slipesteiner omtalt i Ballin som avlange fasetterte slipestein legges under annen slipestein (nr 1033).

Fragmenter av slipeplater kan gjenbrukes som platekniver.

Metriske kriterier:

Periode: Slutten av MM t.o.m. N, med hovedtyngde i SM.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

102 - Knakkestein

En knakkestein er en stein som brukes som hammer for å produsere andre redskaper i stein. En knakkestein har knusespor i en eller begge endene, og i enkelte tilfeller på bredsidene. Knakkesteinene er oftest lett avflatet og rundoval, men finnes i flere forskjellige former og størrelser. Strandstein, i harde og myke bergarter.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

64

Hansen, E. 2007: Knakkesteiner. En ny kilde til kunnskap i analyser av steinalderlokalteter. Hovedoppgave i Arkeologi, Universitetet i Oslo

103 - Slipestein

Se underkategorier

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1031 - Okerrasp

Stein brukt til å male opp oker med.

En okerrasp ble funnet på Lok 54, Ormen Lange (T22754:111). Det var en omtrent 5 cm lang, rundoval stein med oker-fylte knuseskader i den ene enden.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1032 - Pimpstein med bruksspor

Pimpstein som bærer bruksspor som viser at de har blitt brukt som redskaper, sannsynligvis glatting eller pussing av gjenstander av organisk materiale. Brukssporene fremstår som furer eller slipte flater, se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

64

10321 - Pimpstein med fure

Pimpstein hvor brukssporene består vesentlig av dypere og grunnere furer av forskjellig bredde. Furenes tverrsnitt er vanligvis av U- eller V-form.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikaasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

64

10322 - Annen bearbeidet pimpstein

Pimpstein med slipt flate, eller andre spor etter bearbeiding.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/brinsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1033 - Annen slipestein

Gjenstander med slipeflate som ikke passe inn under noen av de foregående kategoriene,

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

104 - Malestein

Se underkategorier

2 lagt inn i basen, begge usikre.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1041 - Overligger

Forslag: "Overligger/malestein"

Ballin:

I en skubbekvern inngår to deler; en overligger og en underligger. Overligger: Stein med plan/konveks flate

Malestein: en mindre stein, som hvor den eller de glattslipte bredsidene gjerne har fasetter ved overgangen til smalsidene.

2 stk lagt inn i basen; beskrevet slik:

- Steinen er ovalrund ca 14cm lang 12 bred. Selv om den har noen graveskje skader så er ander trolig eldre striper også synlige. Svakt knusespor i den ene enden.

- Helt rund, regelmessig stein med flat, glatt underside. Veldig forvitret. Diameter: 8,6 cm, tykkelse 5,5 cm.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

62

1042 - Underligger

Ballin:

I en skubbekvern inngår to deler; en overligger og en underligger.

Underligger: Stein med plan/konkav flate.

1 lagt inn i basen.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.
Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

62

105 - Ambolt

En ambolt er en blokk som brukes som støtte for å bearbeide andre objekter ved hamring eller meisling. Se underkategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1051 - Amboltstein

Ut fra beskrivelsene på de som er lagt inn i basen som "amboltstein" (27 stk), ser det ut til at også det som kalles "bipolar knakkestein" er lagt inn her.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36.

64

Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

106 - Prikkhuggingsredskap

??

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

107 - Fingergrupstein

En rund til oval slagstein med en fingergrup på hver side. Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1071 - Slagstein med fingergrup

En rund til oval slagstein med en fingergrup på hver side. Steinen kan ha bruksskader langs kantene, men den kan også være uten synlige bruksskader.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1072 - Buedrillstein

Toppstein til buedrill? Beskrivelse??

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11 - Emner og fragmenter

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

110 - Emne

Et emne er en gjenstand som skal videre bearbeides før det er ferdig til bruk.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1101 - Økseemne

En stein som er formet slik at det er sannsynlig at stykket skal resultere i å bli en øks.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11011 - Slipt økseemne

Et emne med påbegynt sliping som sannsynligvis skal resultere i å bli øks. Emnet har ikke ferdig egg.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11012 - Hugget økseemne

Et tilhugget emne hvor det ferdige resultat skal bli en øks.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1102 - Meiselemne

Emne som det er sannsynlig å skal bli en meisel.
Se underkategorier.

Metriske kriterier: Bredden over det som skal
bli egg: under 3 cm.

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11021 - Slipt meislemne

Emne til meisel med påbegynt sliping. Skal ikke ha ferdigslipt egg.

Metriske kriterier: Bredden over det som skal
bli egg: under 3 cm.

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11022 - Hugget meislemne

Et tilhugget emne til meisel.

Metriske kriterier: Bredden over det som skal
bli egg: under 3 cm.

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1103 - Knivsemne

Et stykke som enten tilhugget og/eller delvis slipt som er sannsynlig at skal resultere i en kniv (platekniv eller skiferkniv). Mangler en ferdig egg.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11031 - Hugget knivsemne

Hugget stykke med form som en kniv, men mangler eggen.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11032 - Slipt knivsemne

Et emne til kniv med påbegynt sliping. Stykket mangler eggen.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1104 - Spissemne

Et stykke stein som er tilhugget og/eller slipt, og som er sannsynlig skal resultere i å bli en pilspiss.

Beskriv form og hvor grovt den evt. er tilhugget.

Her går tilhuggede emner til flateretusjerte spisser. Disse kan være fra grovt tilhugget til grovt flateretusjert, men som sannsynligvis aldri har endt opp som pilespiss. Årsaker til at de ikke har blitt fullført kan være knuter (hengslinger) på overflaten som man ikke har fått retusjert bort, eller at emnet har gått i stykker under tilvirkning.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/Bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1105 - Spydemne

Et stykke stein som er tilhugget og/eller slipt, og som er sannsynlig skal resultere i å bli en spydspiss.

Beskriv form og hvor grovt den evt. er tilhugget.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1106 - Emne med knekkfure

En plate av stein (ofte skifer) hvor man har slipt ned furer, enten på en side eller motstående på begge sider. Furene ble slipt for at det skal være lettere å knekke opp til mindre emner.

Her går også mindre platestykker med slipe- og knekkspor langs kantene.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: TN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11061 - Slipt emne med knekkfure

Emne med knekkfure med påbegynt sliping.

Metriske kriterier:

Periode: TN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11062 - Hugget emne med knekkfure

Emne med knekkfure som i tillegg er tilhugget.

Metriske kriterier:

Periode: TN-BA.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1107 - Emne til kølle

Et stykke stein som er tilhugget, prikkhugget og/eller slipt, og som sannsynlig skal resultere i å bli en kølle.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1108 - Emne til hakke

Et stykke stein som er tilhugget, prikkhugget og/eller slipt, og som sannsynlig skal resultere i å bli en hakke

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1109 - Ubestemt emne

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11091 - Ubestemt slipt emne

Et stykke stein som er slipt, men det er vanskelig å se hvilket redskap emnet skal resultere i.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

11092 - Ubestemt hugget emne

Et stykke stein som er tilhugget, men det er vanskelig å se hvilket redskap emnet skal resultere i.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

111 - Fragment

Et bruddstykke av en artefakt i stein. Skal ikke ha spor etter å ha blitt slått, men brutt av. Skal derfor ikke ha spor av en positiv slagbule.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1111 - Slipt fragment

Et fragment som har spor etter sliping på en side.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1112 - Flateretusjert fragment

Et fragment med spor etter flateretusjering på en side.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronselader.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1113 - Prikkhugget fragment

Et fragment med spor etter prikkhugging på en side.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

12 - Fiskeredskaper

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

121 - Fiskekrok

En fiskekrok er en mer eller mindre bøyd gjenstand som er festet til et snøre i den hensikt å fange fisk. Den er laget av et relativt hardt materiale, og er spiss i den ene enden for å kunne feste seg i fiskemunnen. Spissen har som regel en «agnor» (mothake), en midre spiss som peker inn i krokboøyen. Denne skal forhindre at kroken mister sitt feste. I den andre enden av kroken finnes som regel et «øye» eller en annen innretning for feste av fiskesnøre.

Fiskekrokene i bein kan deles inn i 5 hovedtyper (etter Bruen Olsen 1992):

I. Fiskekrok/angel med innvendig mothake (G.G. 1942:fig. 165-166, H.G. 1920:fig. 16-17).

II. Fiskekrok/angel med utvendig mothake (A.B.O. 1992:fig 92).

III. Fiskekrok/angel uten mothake (G.G. 1942:166-169, H.G. 1920:fig. 13-14).

IV. Fiskestikker, små spisser som er tilspisset i begge endene (G.G. 1942: 162, i skifer).

V. S sammensatte angler (G.G. 1942:163).

Beskriv kroken og festeanretningen. Er det boret et hull (uvanlig, men finnes i Sverige)? Er det tverrhakk langs skaftet? Er skaftet rett eller krummet? Har skaftenden et framoverbøyd festehode?

Fiskekroker i flint er sjeldne, men finnes (H.G. 1920: fig. 18-19).

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	19-21	11-19
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	203-212	163-169
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.		Pl. 25
Matland, S. 1990: Bone implements: A re-evaluation of stone age finds from caves and rock shelters in Western Norway. Upublisert hovedfagsoppgave. Historisk Museum, Universitetet i Bergen.		
Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo.		23, 27-28, 48-50
Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	169-173	90 & 92

122 - Harpun

En harpun er et stikkvåpen utviklet til jakt og fangst, spesielt av sjøpattedyr. Spissen på harpunen er utstyrt med mothaker for å unngå at byttet kan frigjøre seg fra harpunen etter at det er truffet. I enden av harpunen er det oftest en festeanordning til en line, som gjør det mulig å kontrollere byttet.

Å skille klart mellom harpuner, lystertenner og beinpiler er ikke mulig. I følge Gjessing bør det være en eller annen form for festeanordning for en line, for at skal kalles harpun. Basis er ofte formet som en skaftrenne eller som en tange med hull til lina. Den kan også være triangulær.

I Olsen nevnes det at det kan være større avstand mellom mothakene hos harpuner i forhold til lyster-/spydspisser (s. 174).

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	213-223	170-172
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.		Pl. 25

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen. 173-175

Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo. 23, 48

1221 - Ensidig harpun

Slanke beinspisser med mothaker på en side. Bør ha en festeanordning for en line. Uten festeanordning til line, kan det like godt være en yttertann på en lystergaffel.

Beskriv antall mothaker og basis.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	213-223	170-172

Gjessing, H. 1920: Rogalands stenalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	15-17	1-3
--	-------	-----

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	173-175	
---	---------	--

Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo.		48.1-2
--	--	--------

1222 - Tosidig harpun

Slanke beinspisser med mothaker på begge sider. Bør ha en festeanordning for en line. Uten festeanordning til line, kan det like godt være en midttann på en lystergaffel, evt. en spydspiss.

Beskriv antall mothaker og basis.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo.		48.3

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	173-175	91
---	---------	----

123 - Lyster

Lystregaffel eller lyster er et fiskeredskap som brukes ved lystring. Lystregaffelen ser ut som en gaffel eller ei rive med mange tender, der hver tand ofte er utstyrt med mothake. Gaffelen festes til et langt skaft (som regel av tre) og fungerer som et spydlignende stikkvåpen.

Å skille klart mellom harpuner, lystertenner og beinpiler er ikke mulig. Om det ikke finnes en festeanordning til line er det sannsynlig en tann til en lystergaffel. Yttertennene kan ha ensidige mothaker, mens midttannen ofte er tosidig. Yttertennene kan krumme sterkt. Tennene kan også være uten mothaker.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	226-228, 221	175-176

1231 - Tannet spiss

Lystertann med tanning (flere små hakk)i stedet for mothaker.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Montelius, O. 1917: Minnen från vår forntid. Ordnade och beskrifna af Oscar Montelius. Stockholm 1917.	6	52a

13 - Tyngder og søkker

Se underkategorier.

Metriske kriterier: Mulig endre på oppsettet?

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

131 - Tyngde

Søkke er en samlebetegnelse på lodd som brukes til å senke fiskeredskapen med. Hovedoppgaven er å bringe agnet ned til riktig dyp, og å evt. holde det på plass på ønsket sted.

De er som oftest langoval (eggeformet) av form med en langsgående prikkhugget eller slipt fure rundt hele eller i polene av den lengste omkretsen, dette for å feste snøret. Furen kan også være kryssgående.

Størrelsen varierer sterkt, fra ganske små og lette til store dypvannssøkker.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske steinalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.	19	32

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	197
--	-----

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	62
---	----

1311 - Fiskesøkke

Små, nærmest bønneformede, søkker. Ofte i kleber eller sandstein. Søkket har et mer eller mindre rundaktig omriss, flatovalt tverrsnitt og en fure langs hele eller i endene av søkket. Furen går langs den lengste omkretsen. Søkket kan også ha to kryssgående furer.

Dekorerte fiskesøkker legges på underkategori.

Metriske kriterier:

Periode: Små fiskesøkker i kleber eller sandstein er vanlige i SM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.	65	Pl. 16

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	91-92	64-65
---	-------	-------

Nordgaard, O. 1908: Træk av fiskeriets utvikling i Norge. Det kgl. Norske videnskabers selskabs skrifter ; 1908:1. Aktietrykkeriet.	59-77	22
Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen.	209	186-190
Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.	401	3.521

13111 - Dekorert fiskesøkke

Fiskesøkke som er dekorert enten med hakk langs siden, eller har innrisset mønster på den flate siden. Annen dekor er også mulig.

Beskriv dekoren.

Metriske kriterier:

Periode: Små fiskesøkker i kleber eller sandstein er vanlige i SM.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Bjerck, H. B. et. al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.	401	3.521

Olsen, A. B. 1992: Kotedalen- en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Historisk museum, Universitetet i Bergen.	99	Pl. 64
---	----	--------

1312 - Garnsøkke

Større rullestein med som regel langoval form. Søkket har en langsgående fure rundt hele den lengste omkrets, eller i polene. Det kan også ha kryssgående fure.

Tyngder med hull. Hullet er som regel plassert i nærheten av en pol.

Metriske kriterier:

Periode: Alle perioder. Finnes helt opp til nyere tid.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Ballin, T.B. 1996: Klassifikasjonssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.	62	

Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen.		85.3 og 244.3
--	--	---------------

14 - Varia

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

1401 - Rund stein

Forholdsvis liten, vannrullet stein, gjerne i kvarts. Også kalt "kosestein". Uten bruksskader.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

Bergsvik, Knut Andreas 2002: Arkeologiske undersøkelser ved Skatestraumen. 222 223
Bind I. Arkeologiske avhandlinger og Rapporter 7. Universitetet i Bergen.

1402 - Pren

En pren er utformet som en syl. Formene er noe varierende, men de er oftest enkle og lite tildannet. Opptrer både med og uten hull.

Kan være laget i bein, skifer eller andre materialer.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	299	261-263
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	240ff	191-193
Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo.	133	15-16
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	195	

1403 - Nål

En nål er en lang, smal og oftest spiss gjenstand som først og fremst brukes innen søm. Stort sett laget i bein eller horn.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	249ff	

14031 - Garnnål

Ei garnnål er et skyttellignende redskap som ble brukt til binding og bøting av fiskegarn. Gjerne spisset i den ene enden, og konkav i den andre.

Gjessing deler dem inn i to typer; med øye, og med kløftede ender.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.	224ff	
Gjessing, G. 1945: Norges steinalder. Norsk arkeologisk selskap. Oslo.	128	6-7
Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	191	21-24

1404 - Hengesmykke

Smykkeanheng, med eller uten hull, i forskjellige former. Kan være laget av rav, skifer, bergart, bein, tenner osv. Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

14041 - Spadeformet hengesmykke

Spesiell form laget i skifer. Se Brøgger for bilde.

Metriske kriterier:

Periode: N.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	297	255
Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske steinalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.	90	141-143

14042 - Halvmåneformet hengesmykke

Halvmåneformet anheng med boret hull. Kan være laget i rav, bein eller skifer.

Metriske kriterier:

Periode: N.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske steinalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.	187-188	206-207

14043 - Hengebryne

Form som et bryne, med boret hull i den ene enden. Oftest i skifer.

Metriske kriterier:

Periode: N.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

14044 - Tannperle

Tann med boret hull.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
-------------------	------------------	---------------

14045 - Annet hengesmykke

Hengesmykke som ikke kan plasseres i noen av kategoriene ovenfor (om denne slettes: sett teksten i overkategorien?). Smykkene kan være ovale, rektangulære. Dråpeformede, miniatyrtugaver av forskjellige former for økser m.m.

Metriske kriterier:

Periode: N.

<u>Referanse:</u>	<u>Sidetall:</u>	<u>Figur:</u>
Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.	297	256-260

1405 - Knapp

Knapper er kjent laget i rav fra steinalder. Disse har form som dagens knapper, med hull boret på baksiden, gjerne i V-form.

Under utgravingene i forbindelse med Ormen Lange-prosjektet ble det funnet 5 ravknapper med V-boring på Lok. 63 (T22767).

Metriske kriterier:

Periode: N

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske steinalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.

185ff

Bjerck, H. B. et. Al. 2008: Ormen Lange Nyhamna. NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser. Tapir Akademisk Forlag. Trondheim.

376-377

3.475-
3.476

1406 - Perle

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1407 - Figur

Selvforklarende kategori

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1408 - Skjørbrent stein

Selvforklarende kategori

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1409 - Brent leire

Selvforklarende kategori

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1410 - T-formet redskap

Navnet beskriver redskapen. Den midterste armen kan ha en slipt egg, men kan også være hakkete.

Montelius: "Redskap av skifer, som minner om de redskap av jern med armer av tre, som samene enda bruker til skraping ved garving."

Få av disse i Norge, men er vanlige i Norrland, Sverige. Tolkningene på redskapets funksjon har vært mange, uten at man har kommet med noe entydig svar.

Metriske kriterier:

Periode: TN/MN.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Montelius, O. 1917: Minnen från vår forntid. Ordnade och beskrifna af Oscar Montelius. Stockholm 1917.

37

552-555

Baudou, E. 1995: Norrlands forntid - Et historiskt perspektiv. CEWE-förlaget.

56

Bjørkli, B. 2005: "Den arktiske steinalderen i sør". En studie av skiferfunn fra Sørøst-Norge. Oldsakssamlingens Museumsdistikt. Upubl. Hovedfagsoppgave i Arkeologi. Universitetet i Bergen.

73

Brøgger, A.W. 1909: Den arktiske stenalder i Norge. Videnskaps-Selskabets skrifter II. Hist.-filosofisk klasse no. 1.

72

118-120

1411 - Skaft

Noe man fester til et redskap for å forlenge det. Ofte i tre eller bein.

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

14111 - Knivskaft

Et forlengende stykke for å feste en kniv (flekkekniv) i. Et håndtak i tre, muligens bein.

Bør ha en fure som går på langs av stykket eller i ene enden, hvor flekkekniven har vært festet. Skaftet er kortere og tykkere enn et pileskaft.

Hva med skaft til andre redskaper? Som for eksempel skraper?

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

14112 - Pilskaft

Langt og tynt stykke i tre, hvor et prosjektil har vært festet til ene enden. Den andre enden kan enten ha et hakk for snoren eller være fortykket. Som regel like lang som skytterens arm.

Hva med spydskaft eller skaft til lystergaffel?

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1412 - Helleristningsstein

En flyttbar stein med en eller flere huggede eller slipte figurer.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1413 - Ildslagningsstein

Fra yngre steinalder kjenner vi til bruk av svovelkis, flint og knuskkjuka (Fomes Fomentarius) som fyrtøy. Flint slås mot den jernholdige svovelkisen slik at det skapes små gnister.

Se underkategori.

Metriske kriterier:

Periode: Steinalder/bronsealder.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

14131 - Ildflint

Dette kan være flekker og avslag med retusj, eldre flintredskaper som sekundært er anvendt som ildslagningsstein, eller små flatehuggede stykker av forskjellige typer. Endene på disse er mer eller mindre kraftig buttslipt.

Lomborg deler de flatehuggede ildslagningssteinene i 5 grupper (A-E).

Flintredskaper som sekundært er brukt som ildslagningsstein legges under redskapets kategori (om denne er mulig å angi), og skriv at den er sekundært anvendt som ildflint i beskrivelsesfeltet.

Metriske kriterier:

Periode: De flatehuggede finnes i hovedsakelig i sluttede BA-kontekster i Danmark. I eldre kontekster finnes kun stykker av flekker og avslag.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Lomborg, E. 1959: Flatehuggede flintredskaper i gravfund fra ældre bronzealder. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1959, s. 146-183.

158-164

5&9

Ballin, T.B. 1996: Klassifikationssystem for stenartefakter. Varia 36. Universitetets Oldsaksamling. Oslo 1996.

43-44

24.5

Skjølsvold, A. 1977: Slettabøboplassen : et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder. Arkeologisk museum i Stavanger. Skrifter 2.

58-59

Pl. 16

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.

196-197

160

Gjessing, H. 1920: Rogalands steinalder. Stavanger museums skrifter; 1. Dreyer.

73

252-253

1414 - Fossil

Rest av planter eller dyr som har levd i tidligere jordperioder og som på en eller annen måte er blitt bevart/forsteinet i jord- eller bergartslag.

Man kan for eksempel finne at avtrykk av en kråkebolle i flinten.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1415 - Ukjent

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

14151 - Ukjent flateretusjert gjenstand

Et redskap med flateretusjering, men man kjenner ikke hvilken type gjenstand dette er.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

14152 - Ukjent slipt gjenstand

Et slipt redskap, men man kjenner ikke hvilken type gjenstand dette er.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1416 - Halvmåneformet redskap

Både form og teknikk minner om sigder av flint. Halvmåneformet flateretusjerte stykker av ulike råstoffer (for eksempel kvartsitt, hornstein, hard sandstein og skifer).

Form og dimensjoner varierer litt. Eggen kan variere fra litt innbuet til litt utbuet, og rygglinjen kan være regelmessig buet, men også skjevt. De er ofte skjevt formet slik at den ene enden får et tyngre preg.

Lignende redskap er å finne i Russland.

Metriske kriterier:

Periode: Opptre i Finnmark i ganggravstid (MN). Tidligere enn sigdene i Sørskandinavia.

Referanse:

Sidetall:

Figur:

Gjessing, G. 1942: Yngre steinalder i Nord-Norge. Instituttet for sammenliknende kulturforskning. Serie B, Skrifter; 39. Aschehoug & Co.

185-189

150

15 - Prøvemateriale

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

150 - Prøve

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1501 - Trekullprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1502 - Makrofossilprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1503 - Jordprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1504 - Pollenprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1505 - Fosfatprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1506 - Skjellprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1507 - Okerprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1508 - Geologisk prøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1509 - Treprøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1510 - Annen prøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

15101 - Annen organisk prøve

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

16 - Osteologisk materiale

Skjellettmateriale. Inkluderer tenner, negler, horn etc. Skal ikke være bearbeidet til et redskap. Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

161 - Osteologisk materiale

Skjellettmateriale. Inkluderer tenner, negler, horn etc. Skal ikke være bearbeidet til et redskap. Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1611 - Brent animalosteologisk

Brente bein, tenner og horn av dyr, fugl eller fisk.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1612 - Brent humanosteologisk

Brente bein og tenner av menneske.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1613 - Brent osteologisk

Her legges brente bein, tenner og horn hvor det er usikkert om det er animalosteologisk eller humanosteologisk. Og som er varmepåvirket.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1614 - Ubrent animalosteologisk

Dyrebein, tenner og horn som ikke har tegn til å være varmebehandlet.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1615 - Ubrent humanosteologisk

Menneskebein og tenner som ikke er brent.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1616 - Ubrent osteologisk

Her legges bein, tenner og horn hvor det er usikkert om det er animalosteologisk eller humanosteologisk. Og som ikke er varmepåvirket.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1617 - Ukjent osteologisk

Usikkert om det er human- eller animalosteologisk. I tillegg usikkert om det er brent eller ikke.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

17 - Organisk materiale

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

171 - Bark

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1711 - Brent bark

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1712 - Ubrent bark

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

172 - Bek

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

173 - Harpiks

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

174 - Nøtteskall

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1741 - Brent nøtteskall

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

1742 - Ubrent nøtteskall

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

175 - Frø

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

176 - Annet organisk materiale

Selvforklarende kategori.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

18 - Råstoff

Se underkategorier.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

181 - Knoll

Innsamlet råstoff? Skal knoller som har et test-avslag ("knoll med vindu"), også legges her?

Knoll: flint Blokk: andre råstoffer?

Fra databasen:

"Frostsprengt, har en eller to mulige avspaltninger."

"Stygg, med et par avspaltninger."

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

182 - Krystall

Bergkrystaller som ikke er bearbeidet.

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

183 - Blokk

Stort råstoffemne?

Knoll: flint Blokk: andre råstoffer?

I databasen:

Mange treff, flest flintblokker/flekkeblokker. Flere samlede funn med "kjerner, blokker og knuter". De fleste som er lagt inn i basen som blokk er slått på/bearbeidet, ofte er det kjerner.

Hva er evt forskjellen mellom blokk og forarbeide til kjerne?

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

184 - Ubearbeidet pimpstein

Selvforklarende kategori

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur:

185 - Annet ubearbeidet råstoff

Her legges råstoff som ikke er slått eller bearbeidet på noen måte.

(evt: skal det tolkes som innsamlet råstoff ment til bruk? Skal små vannrullede biter som trolig ikke er ment til bruk legges her?)

Metriske kriterier:

Periode:

Referanse:

Sidetall:

Figur: